Nagyvárad, 1896. II. évfolyam 251. szám. Vasárnap, október 25.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben naponz nordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállitva:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVARAD, október 25.

Utolsó hét.

(—a.) Néhány nap van még hátra csak az »alkotmányos« előkészületekből és megkezdődik a döntő ütközet, melynek eredményétől függ Magyarország sorsa ujabb öt évre, helyesebben ujabb tiz évre.

Ezt a három-négy napot mindegyik fél a legnagyobb izgatottságban, lázas tevékenységben tölti. Érzi mindegyik, hogy életre-halálra fog menni a küzdelem. A liberálizmus minden erejét megfeszíti, hogy utolsó menedékhelyét még egy lustrumra legalább megmenthesse. Nem irtózik a legnagyobb erőszakoskodástól, jogtiprástól, magától a vérontástól sem. Ilyen választási küzdelem még nem volt Magyarországon. Az emlékezetes Lónyay-választás, Tisza Kálmán manőverei, a téli választások mind eltörpülnek a mostani mellett.

Már az előcsatározásoknak is más a jellege, más az indulója. Az eddigi választásoknál a közjogi alap mellett vagy ellen folyt a küzdelem. Két elszánt kis csapat ma is folytatja még ezt a harczot, — de győzelmüket csak ott tudják biztositani, ahol ily harczi riadóval indulnak a küzdelembe. A nagyobb rész már feladta a régi alapot s a kormánynyal együtt küzd a félelmetes uj ellenség ellen.

A mostani küzdelemnek harczi riadóját nem a közjogi alap képezi, hanem Magyarország keresztény jellegének megmentése, a revizió. Másfél esztendő óta, mióta az uj párt e jelszó alatt megalakult, minden képzelhető fegyverrel küzdöttek az uj pártnak elszánt vitézei ellen. — Kezdetben lenézték, megvetették az egészet. Eötvös Károly kijelentette Kecskeméten, hogy »szöröstül böröstül felfalja a néppártot.« Ma ugyanott van annak egyik legerősebb vára. Azután megindult ellene a gyanusitásnak és rágalmazásnak piszkos özöne s mikor ez is gyengének bizonyult, meginditották ellene az irtó háborut az erőszakoskodások minden nemével a szavazó lajstromok meghamisitásától s az utczai suhanczok hajigálásától a csendőrök Mannlicher puskájáig.

Minden támadás ujabb hiveket toborzott a revizió zászlaja alá. És ma már, mikor a régi ellenzéki pártok a végelgyengülésben szenvedvén jelölteket is alig tudnak állitani, legfeljebb egymás ellen, addig az uj párt egymaga száz kerületben veszi fel a harczot a liberális kormány ellen. És mig azelőtt minden liberális ember mélyen lenézte, megvetette az egész revizionista mozgalmat s annak létjogát is megtagadta, addig ma az igazságügyminiszter nyiltan elismeri, hogy ez képezi természetes alapját, kiindulási pontját a politikai pártalakulásnak.

Megváltozott a csatatér is. Ahol eddig egyhangu csendes választás volt, ott most a leghevesebb küzdelem. A felvidéki megyék csendes megadással, pontosan beszállitották a kormánypárti mandátumokat. Most már az előcsatározás is vérontással kezdődött; két hét óta fegyveres csapatok czirkálnak a felvidéki kerületekben, s ha csak a legbárbarabb eszközökhöz nem nyul kétségbeesésében a kormánypárt, menthetetlenül elveszti az egész felvidéket.

A dunántuli jómódu magyar nép eddig elszántan és kitartóan küzdött a függetlenségi elvek mellett. Ma pedig az a kerület, amely Kossuth Lajos fiának utat nyitott a magyar partamentbe — megdobálja és kikergeti Kossuth Ferenczet, renegátnak, titkos kormánypártinak mondja őt és reviziót követel jelöltjétől.

Módosulnia kellett a harczmodornak is, Az eddigi korteseszközök:

»Hivatali erőszak, hatalommal való visszaélés, politikai meggyőződés, pálinkámorba folytása, csendőrök szaporitása, katonák kirendelése, szuronyok közé állitása programmot mondó ellenzéki jelöltek, szemérmetlen lélekvásár, igéretekkel való kufárkodás, apáknak és fiuknak szembeállitása, elveknek levetkőzése, zászlók megtépése, kövek és záptojások röpülése,« hatványozottabb mértékben alkalmaztatnak; hevesebb az ütközet; de ujabbak is járulnak ezekhez, ahol az eddigiek sikertelenek maradtak.

Három nap választ el bennünket a döntő ütközettől. Ez a három napos küzdelem annyit fog ártani a nép erkölcseinek, a társadalom békéjének s a lakosság vallásos és hazafias érzelmeinek, hogy azt ellensulyozni még az ellenzék győzelme sem lenne képes. Mindezekért pedig arra hárul a felelősség, aki a tiszta választásoktól ugy fél, mint az ördög a szentelt viztől, a liberális pártra, amely megakadályozta azt a csekély reformot is, amit a kuriai biráskodás nyujthatott volna.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az uj Plasztikon.

Szereplők: *Hozenloh Izor* — ki a vállalathoz a pénzt adja.

A viasz babák.

Népség, Katonaság

H o z e n l o h: Ide, ide emberek, a készülő uj bábszinházba. — Itt lehet meglátni hazánk nagy embereit, megcsodálni a dicső honatyákat: Tessék ide nézni a középre. — Itt van B á n f i c h a miniszterelnök. — Igen okos ur, hiszen akkora homloka van, hogy a tarkójáig ér. — Mi bizonyitékot mondhatnék ennél erősebbet. — Tudománya is temérdek; — a nyelvészetben annyira el lett menve általa, hogy a mai silány nemzedék alig érti meg őt. — A tékintete olyan, mint egy oroszlánnak, de ne tessék azért megijedni, ha ő megszólal, akkor egészen más ő. — Nagyon derék ember is. Aki midőn beszél vizet iszik, sok vizet, de önöknek bort nyujt. — Jótékony szellem is, kitől a napidijak, fuvardijak erednek. — Hatalmas is, mert övé az ország, a hatalom, — hanem a dicsőség az nem az övé, az az önöké lesz, ha megvédik a rossz emberektől, kik őt bántják, kik, ki akarnák dobni a többi bábok közül. — Ugy-e szinte nehéz megválni ettől a ritka példánytól, de még sok a látni való, menjünk tovább.

Ha ennek a bábnak a háta mellé tetszik nézni, ott a homályban egy másik alakot lehet sejteni. — Nem akarom a világosságra kihozni, mert nagyon vedlett már.

Ezen homályban rejtező alak felett van egy nagy szeg. — Az a szeg nem olyan szeg, mint más szeg, mert arra elvek vannak akasztva; sok elvek, nagy elvek s a szeg birja. — Az alak azonban nincs az elvek mellé akasztva, az szabadon gubbaszkodik. Azt kérdik, hogy miért tartok olyan ócska kopott portékát. — Jajj kérem ez szörnyen fontos figura. De hogy mire jó, azt sem én, sem más nem tudja megmondani. — A választott nép tagjai az igazi zsidók ne hallgassanak a magyarázatomra, mert minden, amit róla mondok, csak »volt«, amire pedig faj társaim nem adnak semmit. — Ez az ur nagy ellenzéki férfiu volt, ki hevesen, mint egy tigris tört minden ellen, ami nem a haza érdeke. — Addig tört, mig pártjának kaliczkáját ki törte, a szabadelvü párt kaliczkáját betörte, oda berohant, de ismét ne tessék meg ijjedni, mikor benn volt, szépen meglapult s benmaradt. — Ebben a sok ki és betörésben kezdett kopni, vedleni. — Bőre érzékeny lett a »cug« iránt s ahonnan heves szél fujt, onnan elfordult, arra forditotta levetett tigrisbőr köpenyegét, másik oldalát pedig mindig a nap felé forditotta. — E fogásban még jobban megkopott majd nem elkopott. — Őt ugy tessék tekinteni, mint ezen elv megvalósulását »ki miben vétkezik, abban bünhődik«. — Igy tünt el az élet szinpadáról a jótékony homályba, igy lett az első szinészből — sugó.

Nem hat már rá semmi. — Egy városnak érdeke neki kicsinyes valami, s azt hiszem az ő érdeke egy városnak szintén kicsinyes valami: Ily kicsinyes valamikért kár volna nagy valamit csinálni t. i. őt jól meg fizetett nyugdijának élvezetében háborgatni! Ne bántsuk szegényt, el jutott ő már politikailag, ahol ezen elv védszárnyaik ovják, róla semmit vagy jót.

E két kis alak magas polczra van helyezve, hogy nagyobbnak látszassanak s ez által szembe tünjenek! E két alak a mult és jelen személyesitője. — S a jövő? Arról ne kérdezősködjenek kérem, ez keserves théma. — E két alak körül sok apró figura van szana-széjjel. — Önök polgártársak csodálkoznak azon, hogy egyiknek sincs feje. — Hát ez kérém mellékes valami, majd jut aztán a választás mindenkinek. — Itt a szám a fő — a fő nem számit, mert kérem ezek apró figorák a m. t. többség. — Ugye milyen jól esik öket látni! Milyen szép egyformák! egyik sem nagyobb a másiknál. — Azt kérdik önök, hogyan kerültek ide s mire valók? Hát kérem darabja különböző áron szereztetett be, de annyit mondhatok, hogy egyik sem volt olcsó. — Éppen azért nem igen szabad nekik viczkándozni, nehogy kárt tegyenek magukban vagy elrendezésükben. Politikával nem szabad nekik foglalkozni, hanem rengeteg szabad idejüket egyébbel foglalják el. — Egyik fából vashidat csinál, másik ezüst kanalakkal nyársalja fel ellenfelét, másik vasuti pókhálózattal fonja be a megyéket, más ismét müvészeti muzeumot csinál, müvészeti tárgyak nélkül ete. etc. — Kötelességük csak

Lapunk mai száma 14 oldal.

A külügyi helyzet.

Előző számunk táviratai jelentették, hogy gr. Goluchovszky Agenor, közös külügyminiszter igen kedvezőleg nyilatkozik a helyzetről. Nem tudjuk azonban, vajjon a külügyi helyzet melyik részét kell itt értenünk.

Bármelyiket veszszük is mi megbizható értesüléseink nyomán szemügyre, a külpolitikai viszonyok éppen nem mutatkoznak rózsás szinben.

A keleti kérdés oly égetővé vált, hogy éppenséggel nem nyujt megnyugtatást, tekintettel különösen arra a versengésre, mely legujabban ez ügyre nézve Anglia s Németország között már a sajtóban is igen édesen nyilvánult.

A czári látogatások sem igen látszanak alkalmasaknak arra. hogy tőlük felhőtlennek nézhessük a külpolitika egét. A németek ugyanis nagyon rossz néven veszik, hogy a czár nem akart Berlinbe jönni látogatásra. Vilmos császár utazását Darmstadtba a czárhoz szintén ezzel hozzák kapcsolatba, sőt kiemelik azt is, hogy a czár a német császár meghivására sem tett határozott igéretet a berlini látogatás tárgyában.

Most meg hire jön annak, hogy Vilmos császár puhatolózásokat tett Faure, a franczia köztársaság elnökénél az iránt, hogy vele találkozhassék; minthogy azonban Faure nem volt hajlandó Strassburgba vagy Metzbe jönni a találkozásra, nehogy ez által Elszász-Lotaringiát német tartományoknak elismerje, a német közeledés hajótörést szenvedett és vele egyelőre az a szándék is, hogy mégbontsák vele az orosz-franczia barátságot, elvonván Franczia-országot Oroszországtól.

Ha ehhez hozzávesszük, hogy Olaszország felmondta a hármas szövetséget, mert Abbszinia elleni kudarczában Németország cserben hagyta: a külügyi helyzetet meglehetősen komplikáltnak kell találnunk.

Ha tehát csakugyan ugy nyilatkozott az osztrák-magyar külügyminiszter, amint róla állitják, akkor ez éppenséggel a fönnebbi tényekre vonatkozhatik, a melyeknek behatása alatt Németország, mely csak nem is oly régen supremácziát gyakorolt Európában, most elszigetelve áll s egyes-egyedül Ausztria-Magyarország barátságában bizhatik.

Ez a körülmény a mi monarchiánkra nézve csakugyan kedvező, ha ugyan ki tudjuk használni akczió-szabadságunk javára.

Megjegyezzük egyébiránt, hogy Magyarország, a monarchia önálló fele, annyira érzi alárendeltségét, hogy egyetlen egy képviselőjelölt, miniszterek s pártvezérek, meg közkatonák egy szóval sem emlékeztek meg a külügyekről abban a szó-áradatban, mely a választási mozgalmak alatt valósággal elöntötte az országot.

Fordulat Olaszországban.

A Porta Piá-n lőtt rés óta nem történt még az, a mi az imént megesett Olaszországban. Katholikusok küldöttsége jelent meg a napokban Rudini miniszterelnök előtt.

1874. óta, amikor az első egyetemes olasz katholikus kongresszus megtartatott, az olasz kormány csak az ujságokból és közigazgatási hivatalainak jelentéseiből értesült a kath. kongresszusok határozatairól.

Most pedig a Fiesole-ban tartott kath. nagygyülés küldöttsége tisztelegett az olasz főminiszter előtt, mely gr. Paganuzzi és commendatore Razzara urakból állott. Ezek egy emlékiratot nyujtottak át, a mely tartalmazza az emlitett nagygyülés határozatait az iskolai-vallás-oktatásról. a szocziális kérdésről, a gazdasági válságról, a közigazgatás deczentralizáczió-járól, a vasárnapi szünetről stbről.

Rudini igen barátságosan fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a beterjesztett követeléseket érdemeknek s gyakorlataiknak ismeri el. amelyeket a kormány komolyan fontolóra fog venni.

Ebből kitünik, hogy a katholikusok több bizalmat éreznek Rudini iránt, mint az eddigi kermányok irányában; viszont más miniszteriumoktól nem is kaptak volna oly választ, mint most Rudinitól.

Mindamellett alig hisszük, hogy ennek komolyabb következményei legyenek; ami azonban nem zárja ki ezt, hogy a jövőben még ennél is nagyobb, gyakorlatibb eredmények bekövetkezzenek.

Választási mozgalmak.

Biharmegyében.

Mező-Keresztesről irják nekünk okt. 23-ról.

Leszkay Gyula a 48-as párt képviselőjelöltje ma utazott át városunkon Bors. Szt. János és Ártánd községekbe, hogy pragramm beszédjét elmondja.

A menet; két hintó és 4 kocsiból állott lobogókkal ékitve, mely a Leszkay dalt zengte.

Vasárnap délután lesz itt Keresztesen. A nép már is készül fogadására, hir szerint fehérbe öltözött leányok virágcsokrokkal fogják üdvözölni. Azt hiszem, hogy erről több érdekest lehet irni, mint Szunyogh ur beszámolójáról, mert neki se éljenző se hallgató közönsége nem volna. Senki sem tudja, hogy kérte fel ujolag arra, hogy Keresztest képviselje. De jó türelme van ennek a papirosnak, hogy minden valótlanságot elfogad.

A bihari kerületben, ha Kiss Elek volt főszolgabiró végleg belemegy a választási küzdelembe s mint contra kormánypárti jelölt felveszi a harczot a szabadelvü párt és hivatalos hatalom erőszakoskodása daczára is Tisza Lászlóval szemben, biztosan lehetetlenné teszi Tisza Lászlót, azonban könnyen eredménytelen lehet a választás, mert ha Rigó Ferencz 48-as jelölt nem kap absolut többséget, uj választást rendelnek el. Különben a Rigó pártja igen jól áll, s erősen reménykednek, hogy két jelölttel szemben az absolut többséget is biztosithatják. Tisza László különben köruton van a kerület községeiben.

A margittai kerületben Bakonyi Samu debreczeni ügyvéd jelöltetése bevégzett tény Igy a kormánypárt jelöltjének: Örley Kálmánnak erős ellenfele akadt. Bakonyi Samu Margittán már meg is tartotta programmbeszédét, a melyet százakra rugó 48-as választó halgatott végig.

Az országban.

Debreczenből irják nekünk, okt. 23-ról:

A debreczeni 48-as és függetlenségi párt ma délután tartott gyülésében véglegesen megállapodott a jelölésben. Az I. választókerület jelöltje Thaly Kálmán (ellene Mayer Emil kp.); a II-é: Tóth Béla, debreczeni jeles épitőmester (ellene: Márk Endre és Király Ferencz kpiak); a III.-é: Komjáthy Béla (ellene: Kola János kp.). A jelöltek 25-én tartják meg programmbeszédöket a városháza tanácstermében. Holnap délután pedig a nemzeti párt tart értekezletet, de még eddig nem valószinü, hogy jelölteket állitson.

---

az hogy hallgassanak — s nekik a hallgatás igazán arany — s néha kimondják a boldogitó »Igen«-t.

Most Uraim a második falhoz értünk. — Szörnyü alakok vannak itt. — Ezeket ne neveik k. polgártársak, csak a bátor katonaság névre. — Ime itt iszonyu nagy alak, kezében a lehel kürtje s szörnyen vigyáz, hogy azon a kürtön még egy csorba ne essék. — Körülötte szintén hatalmas alakok, mindenik kezében egy egy nemzeti szinü ostor. melylyel az előbb látott szép babák közé akarnak ütni. — Nagyon nagyok ezek a többi figorák mellé — rontják a szép össz hangot — uraim! segitsenek kidobni őket!

Menjünk a harmadik falhoz: Itt két csoport áll egyik előtt áll Gábriell türes somfa fütyköst tartva a markában, körülötte egy csomó kuruer tipus a régi virtussal de uj fegyverekkel. — Uraim ezeknek inkább a muzeumban volna a helyük, segitsenek kérem át szállitani őket.

A másik csoport előtt áll Juszt: Nem Junticzia kérem, csak fele ennek: Igen kegyetlen kinézésü csoport — pedig nagyon is szelid. — Hanem most szemüveget elő urak, mert ritka érdekes kis figurát mutatok: Az a csep kis fekete ruhás ur az kérem. — Ez arról nevezetes, hogy *bár milykicsiny — mégis Kossuth* — Ott áll atyja árnyékában, de alig ér fel a lába ujjáig — messziről ugy nézki, mintha tyukszem volna annak a nagy alaknak a lábán. — Szegény atyja neki már ez a tyukszem nem fáj. — Mit mondhatnék a Ferike dicséretére? Kérem ő az atyjának a fia. Ott áll még egy másik ur is. Szeret külföldön tartózkodni: Idejének nagyrészét most is »Abbáziában« tölti. De okos egy ur is nem ismer vállánál okosabbat Ötvös Károly. A többiről ennyit sem lehet mondani.

A negyedik felén van egy nagy lyuk, melyet az Egyházpolitika bombája ütött, Ez a lyuk kérem nagy hiba: először csak »czug« jöt rajta, mitől sokak feje meg fájult, de a légvonat erősebb lett változott az idő s most vihar tör be rajta, vihar mely mindent felakar itt benn forgatni. Igyekezzenek kérem e lyukat lelkiismeretükkel be dugni, mert különben szét hányódnak a bemutatott szép alakok s önök soha többé nem fognak ilyen szép komédiában gyönyörködni: fojtsák el kérem azt a vihart én édes barátaim kedves polgártársaim, vagy ha nem méltóztatnának jó szántukból tenni — katonaság fel a szuronyt! Mars ! ! !

Kóby.

Virág Sándor

Irta: **Kiss Rezső.**

Hej' csak nagy Isten verése is az, ha az embernek nincsen lelki nyugodalma.

Érezte ezt Virág Sándor. Nagy juss szállott rá az apjáról. Volt háza, tanyája, nyája — meg a ládafiában pénze is . . mégis mióta az apja meghalt, olyan volt, mint az Orbán lelke. Egyre járt-kelt. Egyik vigadalmat alighogy abba hagyta, egybe a másikba kezdett, mégsem volt nyugta.

Ott rágódott valami a lelke tövében. Nem tudta azt onnan elhajtani se' mulatság, se' a vidám czimborák danája, se' a barna gyerek nótája! Mig az apja élt, jókedvü, megelégedett volt, hej' pedig az öreg Istenben boldogult Gáspár gazda nagy kordába tartotta a fiát. Málegény ember volt Sándor, katonaviselt, mégis ha a czimborákkal a fonóba akart menni téli estéken, hát először szépen el kellett kérezkednie, mint az iskolás kis fiunak a tanitótól. — Az tán az is megesett, hogy azt mondta Gáspár uram: ma nem eresztelek el, feküdj le, mert reggel jókor kell a dologba állani.

Ha meg pénzt kért tőle Sándor, akkor meg először egy jó óráig a takarékosság erényéről prédikált neki, aztán akkor is csak nagynehezen jutott a legény két-három hatoshoz.

Fösvény volt az öreg, pedig hire volt a gazdagságának. Ugy hivták: arany paraszt.

De ez még mind semmi Hát egyszer meg mi történt!? Hát az, hogy hazajött a faluba Sándor egy pár czimborája katonaságból. Este aztán Veresrák korcsmájába összejöttek egy kis ivásra. Legényemberek rendes tempója ez. Jókedvük lett a legényeknek, . . a bor folyt, . . a zene szóllott. Tánczra perdültek. Még nem volt késő este, hát lány is akadt. A zeneszóra meg a Sándor nótájának a szavára ott termett a Kati is akire Sándor szokott ám kacsingatni, meg a kisbiró, meg az esküdt lánya. Sándor egyre

A gödöllői kerületben Wolfner kormánypárti, Várady 48-as és független párti jelölteken kivül a néppárti Ürményi Bernát földbirtokost léptette föl, ki körutját a községekben megkezdte.

A szalántai kerületben jelölt Brázay Kálmán mellett beszélt Kossuth Ferencz Pellérden, Kővágó-Szőlősön, Egerághon, a Vajay-párt főfészkében. Itt beszéde közepén megabczugolták s valósággal inzultálták Kossuthot, ki a folytonos kiabálástól kénytelen volt abba hagyni beszédét.

A pécsváradi kerületben az Ugron-párt jelöltje Simonfay János ellen fellépett Kardos Kálmán főispán, kortesei a legszemérmetlenebbül korteskednek. Berkesden vásárt igérnek. Ugyanitt már pénteken a »kisbiró« berendelte a szavazó polgárokat Rozenspitz korcsmájába, hol »disznósütés«, bor, sör, szivarszó mellett kapaczitálták a választókat. Szebényben azzal ámitják a népet, hogy elengedik az inségpénzt. Pécsváradnak vasutat igérnek. Az elvhü választópolgárok azonban nem ülnek fel az ámitóknak s diadalra juttatják a 48-as lobogót. M.

Gálszécsen Andrássy Tivadar gróf ellen Bujanovits Sándor lépett föl nemzetipárti programmal. A reviziónak föltétlen hive. A kormánypárt napok óta eteti és itatja a népet. A községi birák naponta 4—5-ször járnak azoknak a becsületes embereknek a házába, a kiknek van még bátorságuk a muszkahatalom előtt meg nem hajolni. A szolgabirák és jegyzők sorra járják a falvakat, liczitáczióval, adóemeléssel ijesztgetik a népet arra az esetre, ha Andrássyra nem fognak szavazni. A.

— *Kassán* az egész város megbotránkozott a rendőrség azon hallatlan és törvénytelen rendelkezésén, mely szerint az Apponyi Albert gróf tiszteletére tervezett fáklyásmenetet betiltotta. A felháborodás óriási a basáskodó főkapitány ellen, a kinek eljárása könnyen vezethet zavargásokra, melyekért egyedül ő és a kormány egyéb korteshadai lesznek felelősek. M.

— *Hajdu-Szoboszlóról* jelentik, hogy Eötvös Károly a biztos bukás elől visszalépett. Ő már a tizedik jelölt, a ki megbukott. A kormánypárt most ujabb jelölt után szalad Polónyi Géza ellenében. M.

— *Szombathely*. Luxander rendőrbiztos »egy néppárti« aláirással, ismeretlen helyen kiadott kiáltvány elkobzása czéljából az egyházmegyei nyomdában házkutatást tartott állitólag azért, mert Wlassicsot zsidó miniszternek nevezi. Törvényszünet van Magyarországon és e törvényszünetet a kormány és közegei arra használják, hogy jogfosztás után jogfosztást, törvénysértés után törvénysértést kövessenek el.

— *Az orczy-falvi* választókerületben a kormánypárt mozgósitotta az egész hivatalos apparátust jelöltjének, Ambrózy Béla bárónak keresztülvitelére. A kormánypárti jelölttel szemben áll Blaskovics Ferencz, a délmagyarországi gazdasági egyesület igazgatója nemzetipárti programmal. Blaskovics Ferencz, az orczi-falvi választókerületben oly népszerüségnek örvend, hogy megválasztatása kétségen fölül áll. Ez a körülmény a kormánypárti hivatalnoksereg körében általános konsternácziót szült. Különösen Vingán, mely a szavazók főkontingensét adja, a főszolgabirótól lefelé az utolsó pandurig, mindenki akczióba lépett a nemzeti párt ellen.

— *A bonyhádi* kerületben Perczel Dezső belügyminiszterrel szemben legujabban Bleyer Hugó dr. budapesti ügyvéd is föllépett függetlenségi programmal s igy most e kerületben a néppárti Balogh Lajossal együtt három jelölt van.

— *Stubnyafürdőn* is akczióba lépett a néppárt, Turek Károly plébánost kiáltva ki jelöltjének. Győzelme nagyon valószinü.

Kaposvárott. Vörös László most van kortesutján. Főispán, főjegyző, főbiró, főmérnök kisérik egy pár elvet minden helyen. Szavazatokért 20—30 frtot fizetnek fejenként. Vásárokat, községi ezrekre rugó adósságok kifizetését igérik. Főügyész, anyakönyvvezető, számvevők kalandozzák be a kerületet a legnagyobb igéretekkel. Maga az államtitkár is bőven igérget vasutakat és egyébb helyi előnyöket. A hivatalok ugyszólván üresek. Még a gimnáziumi igazgató is az iskola helyett a kortes tanyákon van állandóan. M.

A bodajki kerületből irják, hogy ott kétségbeejtően rosszul áll a Kossuth-kormánypárti Fiáth Miklós báró főispán ügye. A kerület katholikus választói rendületlenül kitartanak a néppárt jelöltje, Szentiványi Károly mellett a kihez még a reformátusok közül is rendkivül sokan jöttek, kijelentvén előtte, hogy a néppártra fognak szavazni. Daczára annak, hogy a kormánypárt kortesei teljesen Bánffy szellemében müködnek, Szentiványi győzelme biztosra vehető. A.

A mádi kerület szabadelvü párti jelöltje csattanós leczkét adott Erdély Sándor igazságügyminiszternek a politikai erkölcsnek ebben a választási campagneban nagyon is elhanyagolt tudományából, Gróf Andrássy Gyula ugyanis belátva, hogy a nemzeti párt népszerü jelöltje Bernáth Béla ellenében csak pénzzel és erőszakkal győzhetne, a jelöltségtől visszalépett Ugyanez a helyzet Jászberényben is, a hol a szabadelvü párt jelöltje, Erdély Sándor, a ki a jelöltsége mellet igazságügyminiszter is. — Megérti-e a leczkét az igazságügyminiszter, ez legalább is kétséges, mert Darányi Ignácz kollegájának a tanitása is minden eredmény nélkül maradt a jászberényi kormánypárti jelöltre nézve.

— *Szatmárrót* irják, hogy ott Ugron Gábor ellen a kormánypárt Chorin Ferenczet léptette fel s Ugron ellen minden kitelhető pressziót felhasználnak. A kath. papság, sőt a káptalan egy részére is igyekeztek hatni, hogy legalább passivitásukkal segitség elő Chorin győzelmét, azonban czélt igy sem érnek, mert az ottani kath. papság nem ismeri az opportunizmus kétszinü szerepét főleg akkor, a midőn az ellenzék katholikus vezérférfia áll szemben a zsidó liberálizmus vezéralakjával, Chorin Ferenczczel szemben.

— *Az apatini* kerület néppárti jelöltje, dr. Kontur Béla, most tartja körutját a kerületben, hol mindenütt a leglelkesebben fogadják. 18-án négy helyen is tartott programmbeszédet: Priglevice-Szent-Ivánban, Apatinban, Monostor-Szeghen és Bezdánban. Programmbeszédét mindenütt ezernyi és ezernyi nép hallgatta, zajosan éljenezve szeretet képviselőjelöltjét. Körutját valóságos diadalmenetnek lehet mondani. Községről-községre lovasbandériumok kisérik zászlókkal, zenével s a nép mindenütt leirhatatlan lelkesedéssel üdvözli. A kormánypárt látva a nép kétségbe van esve s nemcsak hallatlanul vesztegetí, terrorizálja a népet, hanem igér füt-fát: óvodát, olcsó bérletet, közlegelőt, rendjelet, kitüntetéseket stb., de minden erőlködése hasztalan, Kontur Béla fényes győzelmet fog aratni Bedő Albert szabadelvü párti jelölt felett. Nagy megütközést és megbotránkozást kelt a kerület papságánál, hogy Bedő Albert államtitkár leglelkesebb kortese Kanyurszky György, a bpesti egyetem theologiai fakultásának tanára, a ki a leggyalázóbb szavakkal szól a néppárt törekvéseiről s aki mint pap, azt bizonyitgatja, hogy az egyházpolitikai törvények a dogmákat nem sértik. Kortesbeszédei között többször is arczába vágták azt a szót: Judás! Konturt Bezdánban fogadták a legfényesebben; s e lelkes fogadtás hatása alatt önmagát is felülmulva oly szépen beszélt, mintha Lamartine szelleme szállotta volna meg. Dr. Kontur legközelebb Doroklón és Ó-Sztapáron tartja meg programmbeszédét.

Kolozsvár város törvényhatóságának legutóbbi közgyülésén két interpellácziót jelentettek be a hivatalnokok korteskedéséről. Az első interpelláló Szabó Sámuel előadta, hogy Czetz Gyula városgazda egy kolozsvári polgárt akképpen akart a szabadelvüségre téríteni, hogy fenyegette, ha nem szavaz a kormánypárti jelöltre, akkor lesheti a mig a városnak teljesitett munkáját kifizetik. Kérdi interpellálo a pol-

---

csak a Katival tánczolt. Takaros, szép volt a Kati, mint a feslő rózsa.

A többi legények is szerettek volna vele tánczolni, de a lány csak huzódozott. Mikor aztán a legényeknek már a fejükbe szállott a Veresrák kotyvaléka, kötődni kezdtek, hol Sándorral, hol a lánynyal.

Egyszer aztán nagy kérésre tánczba állott Kati Farkas Miskával. Dévajkodott nagyon . . meg is csókolta a lányt. Meglátta ezt Sándor, aztán abban a szent minutában ott a tánczközben kivette Katit a kezéből. Még keményen rá is szólott a pajtására.

De Miska sem hagyta magát! De hogy is. Tánczközben elvenni erővel a tánczosnéját, ez nagy sor! Ezt nem lehet csak ugy elbeszélni. Lett is belőle galiba: szó szóra jött.

— Mit hetykélykedsz, Sándor! Mit haragszol azért az egy csókért, csókolt már a Kati mást is! Kiáltotta Miska.

Felelt aztán erre Sándor egy olyat, hogy Miska hanyatt esett a földre, mint egy tele zsák: fejbe vágta.

Ölre, botra mentek a legények. Már jól ellátták egymás baját, mikor egyszer csak a nagy zajra betoppant a Sándor apja. — Illett neki a dologba beavatkozni, mert főbirája volt a falunak. Abba maradt a munka.

— Mi az Sándor, te verekedsz!?

— A Katit megbántották édes apám! Ez itt, ez . . . Becsületre tanitottam!

— Eredj azonnal haza! Tisztulj!

Azután a legényekhez fordult: ti is takarodjatok, mert sort verek rajtatok !

— Édes apám ne bántson, hadd maradjak itt még egy kicsit . . .

— Egy minutát sem maradsz! Takarodj előttem!

Egyet lóditott a fián. Nagy harag támadt erre a Sándor lelkében . . . a szemei tüzben égtek.

— Édes apám, menjen innen . . . nekem itt számadásom van! A Katit nem hagyom. Innen ki nem megyek.

Gáspár uram arczul ütötte Sándort.

— Megmutatom, hogy haza mégy!

A botját is ráemelte. — Az arczulütés megtántoritotta Sándort. A feje tüzben égett. Bot volt a kezében. Ütésre emelte fel; de amint az apja megkint rákiáltott, leeresztette botját . . . és hazament.

Hazament aztán kis vártatva az apja is. Mire hazaért, már Sándor feküdt az ágyban. Aludt. Pedig egy kis beszédje lett volna még vele az apjának.

— Most ittas, már elaludt, nem bántom most; majd reggel oktatom a jó erkölcsre, — mondta magában Gáspár és bement a szobájába. Hamar elnyomta az álom, mert ő is pityizált az este.

Hej' dehogy aludt Sándor! Hogy is tudott volna aludni! Ott égett az arczulütés az arczán, háborgott a vére, mint a viharral felkorbácsolt tenger. Csak szinlelte az alvást, mikor az apja bement hozzá. Már elmult az éjfél is, Sándor szemére mégsem jött alvás. Hánykódott, sohajtozott . . . a gondolatok űzték egymást agyában. A czimborái, a Kati előtt arczul vágta az apja és hazakergette, mint a kutyát. Csuffá tette egész életére. Az igaz, hogy az apja bántotta, de hát már ő nem kis gyermek, hogy verjék.

Felkelt az ágyból, csöndesen kiosont az udvarra. Nem sokára visszatért a házba s be ment az apja szobájába. Egy fejszét hozott magával a fásszinből.

Megállott az apja ágya előtt. Hallgatózott. Elfojtotta a lélegzetét is. Aludt az öreg nyugodtan. Mikor már ebben biztos volt Sándor, felemelte a favágó fejszét s iszonyut sujtott az apja fejére . . . Gáspár feljajdult s egy kissé felemelkedett s hőrögve kiáltotta: Ki az!? gyilkos! segitség!

— Én vagyok — orditotta Sándor — a pofonért fizetek!

— Fiam . . ne bánts! . .

Megint sujtott Sándor. A fejsze ketté vágta az apja fejét . . . Gáspár kiadta a lelkét.

Sándor rohanva szaladt ki a házból. Amint a pitvarba ért — a setétben neki ment valakinek.

— Ki vagy!? félre, mert megöllek!

— Én vagyok Sándor . . . én Julcsa! Ne bántson!

Julcsa volt a Gáspár kereszt lánya, akit mióta a felesége meghalt magához vett jószivüségből. Vezette a háztartást. Apátlan, anyátlan árva lány volt Julis — és becsületes. Sándornak szánta Julist már eleitől fogva Gáspár.

gármestert, hogy van-e tudomása ezen törvénytelen preszszióról és van-e szándékukban a botrányos eljárást példásan megbüntetni. A polgármester kinyilatkoztatta, hogy az esetről csak most hallott és Czecz Gyula urat szigoruan meg fogja büntetni. A másik interpellácziót Benel Ferencz a függetlenségi párt elnöke tartotta meg általános helyeslés között. Elmondta, hogy a város tisztviselői mostanában egyebnt sem csinálnak, minthogy a külvárosi korcsmákban a népet itatják és etetik, s igéretekkel és fenyegetésekkel igyekeznek a kormánypártra való szavazásra rábirni, sőt a kerületi kapitányok nagy része és a városi alkalmazottak a magánházakba is betolakodnak és hivatalos teendők leple alatt korteskednek. — Elősorolta és fenyegette a törvényeket és rendeleket, melyek a köztisztviselőknek ezen eljárást egyenesen megtiltják és kérdi a polgármestert, hogy van-e tudomása arról, hogy mikép az apróbb hivatalnokok és alkalmazottak kötelességüket elhanyagolva lebujokban időznek, magán házakba tolakodnak s a törvény tilalma daczára korteskednek? Szándékozik-e a polgármester ez egyéneket szigoruan megbüntetni? A polgármester Benel Ferencz interpellácziójára szintén kijelentette, hogy mindez ideig a dologról tudomása nem volt és megigérte, hogy az ügyet szigoruan megvizsgálva, az illetőket megbünteti és a korteskedést nekik azonnal megtiltja. Benel Ferencz erre kijelentette, hogy ezuttal a fegyelmi vizsgálattól eláll és megelégszik egy erélyes tilalommal a polgármester részéről. Sajnálattal tgpasztaljuk azomban, hogy a polgármester igérete nem nyert teljesitést, mert a városi alkalmazottak és különösen a kapitányok ép ugy folytatják a törvénytelen korteskedést, mint eddig. Figyelmeztetjük a polgármester urat, hogy ha ő nem hajlaneó e türhetetlen botrányt keszüntetni, hát akkor egyenesen a belügyminiszterhez leszünk kénytelenek fordulni a törvénytelen állapot megszüntetése végett.

— *A székely udvarhelyi* kerületbea ugyancsak nagyban folyik a főispáni kapaczitálás a kormánypárti jelölt érdekében. Tibád Antal, parlamenti életünk e kitünősége ellen, Gróf Haller főispán egy ismeretlen Kis-Küküllőmegyéből származó kortest küidött Oroszhegy községébe, a jegyzői irodába, ott p é n z z e l v e s z t e g e t n i k e z d t e a község lakosságát. Alig azonban, hogy e becstelenség hire elterjedt a községben a választók a jegyzői irodát megrohanták és a kortest eldöngették. A főispánnak ez megadta az epedve várt alkalmat és okot arra, hogy Orosz-hegyre katonaságot küldjön a választók megfélemlitésére. Csakhogy az országhegyeiket nem csak pénz, de még katonaság sem fogja elvüktől és jelöltjüktől eltántoritani. Tibád Antal megválasztása óriási szótöbbséggel bizonyos. H.

Védekezés a kartelek ellen.

Gróf Esterházy Mihály a szempczi választókerület volt képviselője és mostani jelöltje programmbeszédében kijelentette, hogy a mezőgazdaság bajain csak a gazdaszövetség programmja alapján lehet segiteni.

Bernát István pedig a »Magyar közgazdasági« millennáris emlékkönyvébe. »A magyar agrártörekvések czélja és jogosultsága« czim alatt irt tanulmányában kifejti, hogy az agrárpolitika köre tágabb, czéljai fenköltebbek, mint azé a mezőgazdasági politikáé, a mely alatt rendszerint nem értenek mást, mint a mezőgazdaság jövedelmeinek emelésére irányuló kormányzati tevékenységet.

Ez az agrárpolitika pedig a gazdaszövetség programmjában nyer körvonalozott kifejezést, mely szerint vissza kell állitanunk a földmüves és földbirtokososztály elporló függetlenségét, visszaszoritani a nagy ingó tőke hatalmát azon korlátok közé, a melyeket átlépni soha sem lett volna szabad.

A magyar földmüves és földbirtokososztály álljon össze, képezzen egy nagy kartelt, a termelők szövetkezését és juttassa érvényre az agrár-politikát.

A termelők nagy kartelje, a termelők szövetkezése küzdjön a nagytőke kartelje ellen, a mely az összesség kizsákmányolását czélozza, tehát önös czélokat szolgál, mig a szövetkezés az összességet védi az egyesek által való kizsákmányolás ellen, tehát erkölcsi czélokat szolgál, de szolgál nemzeti czélokat is, mert mig a kartel az összesség anyagi romlásával egyesek könnyü meggazdagodását idézi elő, addig a szövetkezés a társadalom kis erőit tömöritve, azok anyagi boldogulását önzetlen eszközökkel segiti elő.

A termelés minden terét tehát szövetkezetekkel kell behálóznunk, első sorban pedig az értékesitést szövetkezeti térre terelnünk.

Hogy példával szolgáljunk, felemlitjük a czukorgyárosok karteljét, mely egyaránt sujtja ugy a termelőt mint a fogyasztót.

Ezen kartelt még akkor sem tudnók megdönteni, ha a gazdatársadalom s a fogyasztóközönség a kormányzat jóakaratát birná, ha nem is tisztán a finánez-érdekek vezérelnék kormányunkat, mert a törvényes intézkedések kijátszását ellenőrizni a karteleknél szinte lehetetlen. De rögtön megszünik a czukorgyárak hatalma, a mint a termelők szövetkezetté tömörülve a czukorgyárosokat arra kényszeritik, hogy vagy megadják az árt, vagy felhagynak a termeléssel vagy szövetkezeti czukorgyárat alapitanak.

Ily szövetkezésnek csak egyetlenegy nehézsége van, az előlegek kérdése. Tudjuk azt, hogy a czukorgyárosok által adott előlegek vesztegetik meg a gazdaközönséget és tartják vissza a szövetkezéstől.

Tudunk rá példát, hogy egy egész vidék gazdaközönsége állást foglalt már egy czukorgyár ellen s közösen megáliapodtak abban, hogy nem termel czukorrépát egy bizonyos áron alul s az történt meg, hogy a hitelre szorulók maguk keresték fel a czukorgyárat s ajánlották fel a termelést, csakhogy ily módon előleghez juthassanak.

Ezen nehézség azonban ugyancsak könnyen leküzdhető a községi hitelszövetkezetek alakitásával, a melyek az 1—10 holdas termelöt látnák el előleggel, mig a közép- és nagybirtokos hitelét a »Magyar Agrárbank« kebelében alkotott országos hitelegylet hivatott fedezni.

Ugyanezt mondhatnók a szesz-árdepresszióra is, amelynél világos a közvetitő-kereskedelemnek azon haszonleső eljárása, hogy tendenczózusan szállitja le a szeszárakat akkor, a mikor a gazda elád.

Ez tudvalevő mindazok előtt, a kik szeszteremeléssel foglalkoznak, vagy a szeszértékesités iránt érdeklődnek.

Ezen a kalamitáson is csak a közvetitő kereskedelem kiküszöbölésével, szövetkezeti szeszfinomitók és raktárak felállitásával lehetne segiteni, a melyek az egész ország szeszkereskedelmét a természetes korlátok közé terelnék.

Az értékesités megkönnyitése tekintetében kifejtendő akczió sulypontjának azonban a gabonanemüek, állatok és állati termények értékesitésére kell esnie.

A közraktárak intézményét deczára többoldalu és régibb törekvéseknek, Magyarországon általánositani nem sikerült.

Nem sikerült kiválóképpen azért, mert a regebbi időben nagy kivitelünk és fejlett gabonakereskedelmünk révén a gabonanemüek értékesitése akadályokba nem ütközött s általában a gazda nem volt abban a nyomasztó helyzetben, mint ma, hogy a termés egyik ága sem jövedelmező.

Jelenben a gabonakereskedelem t e r é n ugyanaz az anomália áll fenn, mint a szeszértékesités körül.

A gazda közvetlenül az aratás után abba a kényszerhelyzetbe jut, hogy termelésének legalább is javarészét értékesiteni kénytelen adója, cselédbére s több esetben még ezenfelül kölcsönök törleszthetése czéljából.

Már magában véve az az egy körül-

A lány jó szivvel is volt Sándorhoz, de a legény nem mutatott szivbéli hajlandóságot.

— Mit keresel itt Julcsa!? Kérdé akadozottan a legény.

— Kiáltást hallottam, arra jöttem ide. Azt hittem rablók törtek be. féltettem kelmedet...

Mi történt?

— Rablók törtek be!

Julcsa gyertyát gyujtott.

— Menjünk a Gáspár bácsi szobájába, vajjon ott nem jártak-e. Jöjjön kelmed is.

Julcsa megindult. Benyitott az öreg szobájába, de rémülve visszatántorodott.

— Borzasztó, Megölték Gáspár bácsit! Meggyilkolták! Látta kelmed a gonosztevőket? Ki gyilkolta meg a szegény Gáspár bácsit?

— A rablók ...

Julcsa meglátta a Sándor kezében a véres fejszét. Nagyot sikoltott s neki esett a falnak.

— Kelmed ölte meg, a tulajdon fia! .. Ott a fejsze a kezében .. még most is véres.

— Ne kiabálj, mert meghalsz! .. Ki tudtad a titkomat. Én öltem meg .. én, mert arczul ütött, meggyalázott. De senki soha meg ne tudja, mert akkor te is utána mégy! ..

— Nem árulom el, mert szeretem kelmedet tudja régen ... most pedig irtózom kelmedtől ...

— Ha szeretsz, hát akkor jer velem segits a holttestet kivinni az »Ördög, Köz«-be!

— Ne beszélj sokat, mert rosszul jársz! — félek a halottól ... irtózom.

Kivitték aztán Gáspárt az »Ördög köz«-be s ott kitették az utra. Mellé helyezték a véres fejszét is. Reggel ha megtalálják, azt hiszik, hogy rablók ölték meg. Hires hely volt az »Ördög köz«. Tavaly is meggyilkolva találtak benne két zsidót. Soha sem került ki a tettes.

Eltemették Gáspárt. Kutatták a gyilkost. Befogtak egy csomó kétes hirü embert, de nem sült ki semmi sem. Sok haragosa volt az öregnek, könnyen elhitték hát, hogy vagy a bosszu, vagy a pénzvágy áldozata lett.

Elmult már vagy egy éve is annak, hogy Gáspárt eltemették. Sándorra szállott az egész vagyon. Élte is világát ... de azért annak az estének az emléke csak nem ment ki az eszéből. Hiába akarta magát megnyugtatni, hiába gondolta el, hogy milyen durva, kemény volt hozzá az apja ... a »Kisbiró«-t még sem tudta elhallgattatni.

Katit még mindig szerette. — Gondolta, ha elveszi, ha családi fészket rak, annak a boldogságában majd csak csillapul a lelke ... majd jótékonyságot gyakorol ... majd ...

Sok mindent gondolt. Bánta a tettét. Azután az is eszébe jutott, hogy a Julcsának megigérte, amiért segitett neki Gáspárt az »ördög köz«-be kivinni, hogy elveszi feleségül. Az a lány őt szereti még most is a bolond, hiába tudja szörnyü vétkét. A szerelem nagy hatalom. Ha Katit viszi az Isten oltára elé, az a Julcsa nagyot tehet ellene. Hallott ő már olyat, hogy a szerelem még a bosszura is vitte az embert! Pedig ő nem szereti Julcsát ... hát az is miért nem gyülöli inkább, miért nem fél inkább tőle! ..

Egy este elment Sándor Julcsához. Mióta meghalt Gáspár, a lány cselédnek állott be.

— Julcsa te, azért jöttem, hogy megkérdezzelek, mit kivánsz tőlem azért a bizonyos segitségért.

— Meg mondtam, a szivét. Meg is igérte kelmed.

Meg ... hiszen akkor mindent megigértem volna; de látod én nem szeretlek, az én szivem régen a Kati-é. Vasárnap leszek vele kihirdetve. Adok pénzt, adok mindent a hallgatásodért ... de az asszonyom nem lehetsz ...

— Nem kell a pénze ... nem azért hallgattam, ha nem, miért szerettem kelmedet ... féltettem az életét ...

— A kezedben vagyok ... de én a szivem szerint teszek. Ha szeretsz, nem árulsz el! Ezt akartam megmondani, hogy vissza veszem a szavamat! Isten áldjon meg!

Ki ment Sándor s eltünt a sötétben. Hej de nyugtalan éjszakát töltött Julis. Egész este azon gondolkodott, hogy mi módon tartsa meg magának Sándort.

— Bünös, de mégis szeretem! Óh bár gyülölni tudnám! De én is bünös vagyok! Segitettem neki a bünt eltakarni ... elhallgattam a tettét! Visszavette a szavát ... nem fél; pedig csak egy szavamba kerülne, hogy elszakitsam attól a gőgös Katitól ... Ha csakugyan avval a lánynyal megy az Isten házába ... elárulom! Ha én boldogtalan lettem, legyen ő is az!

mény, hogy egyszerre nagyobb tömegek kinálatnak eladásra, okvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy a terményárak kedvezőtlenül alakuljanak.

Már pedig az aratás utáni időszak gabonaárainak alakulása az egész év áralakulására irányadólag hat be.

S ha a közvetitő törekvése nem is oda irányulna. hogy a gazdaközönség ezen kényszerhelyzetet kizsákmányolja és az árakat lehetőleg lenyomja, az eredménye még akkor is az, hogy a gabonaárak sülyednének.

Amerikában és ujabban Oroszországban és Németországban kiterjedt közraktári intézmények vannak. a melyek a gazda által beraktározott gabonára vagy maguk, vagy az általuk kiállitott varransekra bármely pénzintézet készséggel szolgál előleggel.

A közraktári intézménynek tehát. mint árszabályozónak igen nagy jelentősége van a mezőgazdaságra nézve.

Ha a gabona értékesités közraktárakban összpontosulna, végleges megoldást nyerne a hadsereg ellátása is. a mi által milliók jutnának direkt a termelők kezéhez.

Az állatok és állati termények értékesitésénél szintén áldásos müködést fejthet ki a szövetség.

A gyapjuaukcziók intézményével ujra lendületet vett a juhtenyésztés s a vásárcsarnok-szövetkezet létesitésével a baromfi és gyömölcs értékesitése biztosabb alapokra helyeztetett. a mennyiben a szövetkezet nemcsak a főváros ellátásáról, de a gyömölcs és baromfi-kivitel szervezéséről is gondoskodni fog.

Már a jövő évben valószinüleg a csődbejutott kendertermelés kisegitésére kender-aukcziokat létesit az »O. M. G. E.« mig az árpaértékesitést czélzó árpavásárok állandó megfigyelés tárgyát képezik csak rövid idő kérdése, hogy árpakivitelünk biztosabb alapokra helyeztessék.

Még legtöbb teendő van azonban az állatértékesités terén, mert ez irányban nálunk jóformán semmi sem történt.

A mi állatvásárjaink nem számottevők és a magyar gazda abban a kényszerhelyzetben van, hogy állatjaival a külföld piaczait kénytelen felkeresni, a hol a közvetitő kereskedelem által és a hátrányos állategészségügyi intézkedések folytán kényszerhelyzetbe jutva, állatjait elvesztegetni kénytelen.

A magyar gazdaközönségnek közvetlen tanácsesal csakis a gazdasági egyesületek szolgálhatnak, a kik ismervén a helyi viszonyokat, egyuttal a megfelelő orvosszerekről is gondoskodni tudnak. S hogy ezek egyöntetüen járjanak el, a gazdasági egyesületek szövetségének létrejövetele csakugyan kivánatos, sürgősen szükséges.

A III. országos gazdakongresszus a gazdatársadalom két irányu szervezkedését eredményezte. Az egyik a mezőgazdasági érdekképviselet társadalmi uton való megteremtésére irányul és czélja a gazdasági egyleteket tömör szövetséggé alakitani; a másik politikai czélja a törvényhozást ugy befolyásolni, hogy a mezőgazdasági törvényhozás terén tapasztalható mulasztások mielőbb helyrepótolhassanak.

Ez utóbbi irányban a mozgalom eredménye a Magyar Gazdaszövetség, melynek föladata, hogy a III. országos gazdakongresszus által megállapitott agrár-programmot politikai téren érvényesitse.

A gazdaszövetség a társadalom kovásza, a mely a gazdatársadalomban a közügyek iránti érdeklődést felkölti s állandóan ébren tartja, mely a napi politikába a mezőgazdasági politikai kérdéseket beleviszi s mely a gazdasági egyesületek megalakitandó szövetsége által hozandó határozatokat, javaslatokat politikai téren igyekszik érvényesiteni. Tehát a gazdaszövetség oly téren müködik, a melyre a gazdasági egyesületek szövetségének hatásköre már ki nem terjed, mert a gazdasági egyesületek politika irányu müködése nem csak hogy nem lehetséges, de nem is kivánatos.

A Bánffy-kormány az ő bárgyu választási manifesztumában azt mondja legvégül:

»Ha tudná a kormány, mire van szüksége a népnek, megtenne mindent!«

Es ilyen kormány müködik nálunk, a hol mindenki tudja, mindenki ismeri a bajokat — csak a bölcs kormány nem tud semmit.

»Parva sapientia regitur mundus«.

Ezt irja bele Bánffy az ő czimerébe. *B.*

A Kossuth-szobor leleplezése B.-Diószegen.

Szép ünnepély folyt le tegnap Bihar-Diószeg községében. Magyarországon az első Kossuth-szobort Diószeg község és környékének adakozásából állitották fel s tegnap leplezték le a nagy hazafi fiának: Kossuth Ferencznek jelenlétében.

Az ünnepélyre az Érmellékről nagyszámban gyült össze a lakosság.

Kossuth Ferencz az ünnepélyt megelőzőleg megváltoztatta utazási programmját s nem Nagyváradon keresztül, hanem Debreczenből érkezett meg, Kiss Albert képviselőjelölt és mások társaságában. A vasutnál nagy közönség várta s a szobor-kizottság elnöke: Ujváry Ödön üdvözölte, a kihez szállott is.

A megérkezés után fogadta Kossuth Ferencz a székelyhidi, nagylétai, margittai és nagyváradi polgárok látogatását.

Nagyváradról dr. Vári Szabó Béla, Tóth József és még több polgár volt jelen.

Délelőtt 11 órakor megindult a menet a szoborhoz a községházától, a testületek lobogók alatt sorakoztak.

A szobor az ev. ref. templom körül levő diszesen bekeritett szép kertben van felállitva. A 3 méter magas talapzaton álló sikerült mellszobor Kossuth Lajost fiatal korában ábrázolja, ugy, miként 1848-ban készült képekről ismeretes.

A leleplezési ünnepélyt a Hymmnus elhagyása után Ujváry Ödön elnök nyitotta meg csinos beszéddel, mely után Papp Gusztáv ev. ref. lelkész ünnepi szónoklata alatt lehullott a szoborról a lepel s előtünt a szép emlékmü. A beszéd elhangzása után Ujváry Ödönné megkoszoruzta a szobrot.

A leleplezés után Kiss Albert tartott beszédet a közönséghez.

Kossuth Eerencz szólott Kiss Albert után. Hoszabb beszédét sok helyen éljenezték. Azzal kezdte szónoklatát, hogy nem a honfi bánat hozta ide, de a lelkesedés. A szobor Kosuth Lajost abból az időből ábrázolja, mikor munkásságának, tetterejének teljében volt. Ez lelkesiti munkára s küzdelemre öt is. Kossuth Lajos élete, müködése elválaszthatlan a politikától s ezen az alapon beleszőtte a nagy Kossuth kicsiny fia beszédébe a politikát.

De ebben senki sem gátolta. Beszélt volna csak más politikáról hasonló alkalommal, bezeg a szolgabiró rögtön közbelépett volna.

A beszéd után Ujváry Ödön elnök átadta a szobrot Diószeg községének, a melynek Nagy Mihály főbiró szép rövid beszéddel azt a község gondozásába vette:

Végül a dalos egyesület elénekelte a Szózatot s megeredvén az eső, az ünneplő közönség nagysietve szétoszlott.

Délután 2 órakor a község házánál társas ebéd volt.

Az ébéd alatt csinos felköszöntő volt. Kossuth Ferencz ezt az alkalmat használta fel, hogy megtartsa kortesbeszédét Kiss Albert mellett.

Este az eső daczára a Kossuth-utczát szépen kivilágitották s utána tánczmulatság volt.

Kossuth Frrencz, amint jött, Debreczen fele utazott el Diószegről.

Sándor ezen az estén a mátkájánál volt. Se vége, se hossza nem volt a csóknak: ott ábrándoztak a szép jövőről.

Eljött a harmadik vasárnap is, a Sándor esketőjének a napja.

— Reggel Julcsa elment Sándorhoz. Otthon érte.

— Azt a lányt veszi el kelmed?

— Azt. Ma lesz az esketőm vele!

— Hát én velem mi lesz?

— Adok annyi pénzt, hogy nem szorulsz a cseléd kenyérre!

— Nem kell a pénze . . nem a vagyonát szeretem. — Ha mást vesz el . . boldogtalan leszek . . Sándor lelkem, ne taszitson el.

Julcsa átölelte Sándort. Amint igy voltak, betoppant a szobába a Kati apja.

— Ejnye Sándor, ez már még is furcsa, hogy esketőd napján idegen nőt ölelgetsz. Ki ez? Ni hiszen ez a Czukor Julcsa . . Tán bizony a szeretőd, vagy az volt?

— Nem az, nem is volt, csak azon a jusson ösmerem, hogy az apám keresztlánya volt. — Én bizony nem szeretem, de még utálom, mért köti rám magát a vagyonomért!

— No hát akkor, fel is ut, le is ut, hugom! mondta a Kati apja.

Julcsa szólani akart, de valami megfogta a szót a torkán. Kiment a házból. Az ajtóból visszanézett Sándorra. Sok volt abban az egy tekintetben, azt is mondta az: »szeretlek!« azt is: »gyülöllek!«

A Kati apja nem sokára eltávozott. Haza ment. De otthon nem szólt egy szót sem, arról amit látott.

Sándor lerogyott a kanapéra.

— Hogy nézett rám, mikor kiment! Elárul. Óh borzasztó.. talán éppen templomban kiálltja rám, hogy gyilkos vagyok . . . Mit fogok mondani!? Letagadom! Azt mondom, őrült az a leány!. . . . . Nem!. Megyek megölöm, hogy ne kellessen már egész életemben rettegni mindig...

Felállott. Zajt hallott az udvarról. Kinézett, hát két csendőr jött be a házba.

Tudta, hogy miért jöttek. Velük volt Julcsa is. Egészen ki volt kelve magából.

A csendőrök bementek a házba. Nem volt ben senki.

— Hol van az a legény? kérdezte Julcsától a csendőr-őrmester.

— A másik szobában kell lenni, ha itt nincs.

Ott volt a másik szobában, arczczal feküdt a szoba közepén egy nagy vértócsában. Mellette feküdt a karabély-pisztoly.

A csendőr megrázta, de bizony Sándor nem mozdult.

Julcsa kiszaladt az utczára. Hangosan beszélt magához.

— Szerettem .. de most gyülölöm . . . Gyilkos volt . . . azt én tudom . . . én láttam . . . Engemet szeretett, nem a Katit . . . hiába mondta, hogy nem szeret . . . Meghalt ő is . . . ugy kell neki . . . megcsalt . . .

Julcsa megőrült. —

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

☛ **Régészeti és történelmi muzeum** (Schlauch park) nyitva ma d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Más időben 50 kr.

Október	25.	A nagyváradi polgári lövészegyesület zárlövészete a Rhédey-kertben.
»	28.	Képviselő-választás Nagyváradon és Bharmegyében.
Novemb.	29.	A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« tánczestély.

* **A mai millenniáris ünnep.** Az uj iparmüvészeti palotát tudvalevőleg mai hó 25-én avatják föl a király jelenlétében. A palota körül lázas gyorsasággal dolgoznak, mert az épület még mindig nem kész s még az állványokat sem hordták el teljesen. A palota különben rendkivül szép. Eredeti magyar stilusban épült minden része kényelmes s diszitése müvészi. A külső falak fényes majolikából készültek, melyeken szines virágdiszitések vannak. A főhomlokzaton ez a fölirás: »Országos magyar iparmüvészeti muzeum. 1893-1896. A belső részének legszebb része az előcsarnok, melyben az iparmüvészeti kiállitásokat fogják rendezni. Körüskörül a földszinten és emeleten tágas helyiségek vannak, melyekben most helyezik el az iparmüvészeti muzeum szekrényeit és mütárgyat. Az épület belseje rendkivül érdekes és megkapó. A fölavatásnál megmutatják ő Felségének ugy a muzeumot, mint az iparmüvészeti iskolát. Be fogják mutatni a királynak Radisics tanárt, a muzeum igazgatóját, Friedler Kamillt, az iparmüvészeti iskola igazgatóját, valamint a palota épitőit, Lechner Ödön és Pártos Gyula müépitészeket. A fővárosi mér-

nöki hivatal küldöttjei tegnap vizsgálták meg az épületeket és rögtön megadták a lakhatási engedélyt.

* **A komáromi Klapka-szobor.** A komáromi vár hős védőjének, a szabadságharcz kiváló tábornokának, Klapka Györgynek tudvalevőleg szobrot emelnek Komárom város főterén. Az érczbe öntött szobor, melyen ugy a hős alakja, mint a mellék alak, a hősiesség jelképe, az orostlán. valódi remeke a szobrászművészetnek, tegnap már megérkezett Komáromba. A szobor-bizottság a napokban átvette a szobor talapzatát is s már folyik a szobor felállításenak munkája. A leleplezési ünnep napja még nincs meghatározva. — Biharmegye törvényhatósága a szeptemberi közgyülésen a Komáromban emelendő Klapka-szoborra 50 frtot szavazott meg. A belügyminiszter a közgyülés határozatát jóváhagyta s erről a vármegyét értesitette.

* **Koszoruk világa.** Mikorra a fehér csillogó dér gyöngyszemei belepik a sárguló rét fonnyadt füszálat s a finom, szürke köd megfekszi reggelenként a tarló végtelen tábláit, az ősz, a természet haldoklása közepette üli a keresztény világ a legszomorubb, legfájóbb napot, a holtak napját, a minél csak a nagypéntek misztikus, szivszaggatóan fájdalmas, fekete gyásza komorabb. Az emlékezésnek, az elmulásra, a holtakra való fájó emlékezésnek van szánva e komor nap, mikor minden évben egyszer a modern embernek is, szegénynek, gazdagnak, boldog és boldogtalannak átnyillalik agyán a pusztulás, az elmulás sötét árnya s az öntestét sanyargató szent remete vigasztalan mondása tódul akaratlan is ajkaira: minden mulandó a földi létben, de mind a nagy Isten teremtményei közt a leggyarlóbb a bünös ember . . . S a temető sirjait belépi az emlékező bünös ember sok-sok virágos koszoruja, adassék meg az élőknek, a mi az élőké, a holtaknak, a mi a holtaké . . . A kirakatok, a fényes boltok fekete szallagos koszorukkal telve ilyenkor s a viaszgyertyát öntő mézeskalácsosnak most van áratása. Mily iszonyu fölforgatás előzi meg a halottak napját? Kortesvilág mindenfelé, csendőrök szuronya működik, gyorstüzelése csinálja hozzá a kivilágitást. Soha szomorubb halottak napja nem volt talán, mint az idén. Gyászolni fog egész Magyarország . . .

* **A 20 frtos kereskedelmi perek.** Az egész ország kereskedői karát izgatottságba hozta az év tavaszán a magyar királyi kuriának az a határozata, hogy 20 forinton alul levő összegre vonatkozó kereskedelmi perek a községi biráskodás hatáskörébe tartoznak. Néhány kormánypárti képviselő unszolására az igazságügyminiszter akkor azt a kijelentést tette volt hogy majd visszaszivatja a kuriával ezt a határozatot, de miután ő maga is megijedt e kijelentés frivolitásától, utóbb oda módositotta, hogy novelláris uton állitja vissza a kereskedők részéről kivánt régi eljárást. Több kereskedelmi és iparkamara is ily értelemben intézett feliratot a kormányhoz, azonban a miniszter megint változtatott elhatározásán s megállapodott abban, hogy semmit sem tesz ebben az ügyben. A kamarák a legközelebbi napokban fogják megkapni azt a leiratot, hogy a miniszter nem szándékszik segiteni a kereskedők sérelmén.

* **A honvédség felesketése.** Szép ünnepély szinhelye lesz a jövő vatárnap, november hó 1-én a nagyváradi hpnvédlaktanya. Ekkor esketik fel ünnepélyesen az október hó 1-an bevonult honvédujonczokat Reggel 7 órakor az olaszi r. kath, plébánia templomban szent misét hallgatnak a honvéd csapatok, mely után Léky Kornél honvéd lelkész szent beszédet mond a csapatokhoz a hazaszeretetről s a király iránti hűségről. A templomi ünnepély után a feleskctendő honvédek a honvédlaktanya udvarára vonulnak, a hol az ezred zászlója előtt leteszik az esküt.

* **A katonai szolgálat elől a halálba.** Alig vonultak be ezredeikhez az ujonczok, már is két katona öngyilkosságát jelentik Komáromból. A két szegény ujoncz nem birta ki az altiszt urak idomitási müveletét és a halálban keresett a gyöngébb bánásmód elől menedéket. Az egyik Tóth Imre keszi legény volt, aki éjnek idején boretvával metszette el a nyakát. A másik legény, mikor homokot hordtak a kaszárnya surolásához, a Dúna-hidról a folyamba vetette magát és nyomtalanul elmerült a hullámok között.

* **Amerika szerzetes rendje.** Amerikában eddig csupán egy szerzetes rend keletkezett, az Egyesült-Allamokban. Neve Congregatio S. Pauli, szent Pál apostol szerzetes rendje. Czélja missziók tartása protestánsok számára, hogy a kath. hitet és egyházat megismerjék és százados előitéleteikből kivetkőzzenek.

* **Jókai az éhenhaló országról.** »Az ellenzék beszél éhenhaló országról — a kétszáz diszlakomák esztendejében.« A képviselőjelölti előrajzból idézzük e sorokat, a melylyel Jókai Mór örvendeztette meg a karczagiakat. Soha több joga nem volt az ellenzéknek az éhenhaló országról beszélni, mint éppen a kétszáz diszlakomák esztendejében. De nem is mese, nem is rege, annál kevésbé ellenzéki fantazmagoria az éhenhaló országról szólni, hanem igenis szomoru valóság az, hogy soha ebben az országban a lakosság a megélés nehezebb gondjaival nem küzdött, mint ma.

* **Halálozás.** A helybeli székeskáptalannak egyik általános tiszteletnek örvendő tagját: Winterhalter Antal kanonok, pápai praelátus urat nagy csapás érte. Huga a váradi előkelő köröknek ismert és becsült alakja: özv. Serly Ödönnét tegnap délelőtt hosszas szenvedés után elhunyt. A betegség már a nyár elején veszedelmes alakban lépett fel, de az orvosi tudománynak és a gondos ápolásnak sikerült ennyhiteni azt. A hét elején ismét erősebben támadta meg a kór, melynek nem tudott már elenállani a gyenge szervezet. — Adja meg isten az elhunytnak az örök boldogságot, melyért oly sokat béketüréssel szenvedett. A mélyen sujtott család fájdalmát pedig enyhitve a legszélesebb körökben támadt őszinte részvét. A gyászesetről szóló jelentés a következő:

Winterhalter Antal nagyváradi kanonok, pápai praelátus mint testvér; Bella férjezett Ordódy Gézáné s férje Ordódy Géza felügyelő és fiuk Géza, Matild férjezett Flohr Jánosné és férje Flohr János huszárkapitány; Margit és Jenő, mint gyermekei és az összes rokonok nevében is fájdalomdult szivvel tudatják forrón szeretett testvér, a legjobb anya és rokonnak özv. Serly Ödön-né, született Winterhalter Máriának folyó évi október hó 24-én délelőtt háromnegyed 10 órakor hosszas keresztényi béketüréssel viselt szenvedések s a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai 1896. évi október hó 26-án délelőtt 10 órakor a Káptalan-sor 6-ik szamu házból a nagyvárad-olaszii róm. kath. plébánia-templomban tartandó engesztelő szent miseáldozat után fognak a váradolaszii közös temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtiszteletre az elhunytnak rokonai, barátai, ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1896 október hó 24-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

A biharmegyei nőegyesület melynek a boldogult tagja volt, az elnök br. Gerliczy Félixné fölkérésére testületileg vesz részt a temetésen.

* **A ki az ország tisztviselőit ràgalmazza.** Győrött Hutitzky Frigyes kereskedelmi utazó, bécsi lakos, ki a Fehér Bárány szállodában lakott, vacsora után az étteremben maradt s egy másik utazóval németül beszélgetett. Egy szomszéd asztalnál nehány győri ur — az étterem törzsvendégei — ült s ezek egyszer csak megütődve hallják, a mint Hutitzky egész hangosan, meszsze hallhatólag mondja társának: »In Ungarn sind alle Beamten, vom Minister bis zum letzten, bestechlich. (Magyarországon minden tisztviselő megvesztegethető, a minisztertől a legutólsóig.) A jelenvolt elhüledező urak közt volt Szőts Árpád tanácsos is, ki rögtön fölkelt és fölkereste a rendőrkapitányt. És Angyal Armand dr. főkapitány azonnal megjelent s letartóztatta a rágalmazó száju németet, kit két rendőr rögtön a városházára kisért. Minthogy Hutitzky az egész tisztviselői kart sulyosan rágalmazta, aligha nem olyan büntetést fognak rá mérni, mely majd egy kissé nagyobb respektust önt a jeles urba a megrágalmazott ország iránt.

* **Letört bimbó.** Körös-Ladányból irják lapunknak: E hó 23-án délután 3 órakor óriási közönség részvéte mellett kisérték utolsó utjára Sztankó Géza róm. kath. tanitó egyetlen figyermekét, ifj. Sztankó Gézát; az elhunyt hét napi kinos szenvedés után elköltözött, hol nem fáj semmi, ott vártak reá kis társai az angyalok. A ravatalt számos szebbnél szebb koszoruk fedték. Kék nefelejts fehér szalaggal e fölirással: A keresztfioknak — Majorfy Lajos és neje. — Tea rózsa fehér szalaggal: Felejthetetlen kis Gézának — Szaksző család — Rózsákból, kék szalaggal: Szüz Mária gyermekének — Chilkó plébános. — Fehér liliom és szalag: Kis kedvenczének — Nina. — Isten veled! —A Jákó család. — Gyöngyvirág rózsaszin szalag: Kis tanuló társának — Neuschvendes Matild. — Vigasztalja a szülőket, hogy feltámadáskor találkozunk.

* **Elveszett akták.** A nagyváradi rendőrkapitányi hivatal kebelében müködő első foku iparhatóság előtt tegnap délelőtt egy félig-meddig már letárgyalt ügy került elintézés és végleges tárgyalás alá, a melyre B. G. a többi felekkel megjelent. Azonban a tárgyalás során, mikor az aktákra került a sor, azokat sehol nem találták. Az eltünt akták megtalálójának B. G. »*illő jutalmat*« igér.

* **Vizáradások Stájerben.** A folytonos esőzés valóságos veszedelembe hozta a Stiria s Karintia egyes részeit. A folyók s patakok mindenütt kiáradtak. Felső-Krajnában megmozdultak a hegyek s több helyről veszedelmes hegycsuszamlást jelentenek. Mindenfelé uj tavak alakultak; az árviz több hidat elvitt. Reibl város viz alatt áll.

* **Konkurrál a nagyváradi szinházra.** A debreczeni szinház igazgatója: Komjáthy János Debreczenből Nagyváradra utazott, hogy a szinügyi bizottság tagjait meghivja Debreczenbe néhány előadás megtekintésére. Komjáthynak az a czélja, hogy a nyári szinkört neki, adják oda a következő szezonra.

* **Szerencsétlenség korteskedés közben.** Mint lapunknak Miskolczról telegrafálják, a mezőcsáthi kerülethez tartozó igriczi községben nagy szerencsétlenség történt, amelynek több ember lett az áldozata. A falu korcsmájában a függetlenségi párti jelöltnek Haxmann Györgynnk választói gyültak egybe s figyelemmel hallgatták a szónoklatokat. Leghevesebben beszélt egy Tömös Károly nevü kortes s erős taglejtésekkel kisérte szavait. Egy ily dühös gesztus aztán oly szerencsétlenül járt, hogy a szónok feldöntötte az égő petróleum-lámpát, mely nagy veszedelmet okozott. A korcsmában volt választók iparkodtak ki menekülni a tüz elül, de közülök igen sulyos égési sebeket szenvedtek, ugy, hogy állapotuk szerfelett válságos. Három ember izzé-porrá égett s a sérültek közül is sokan élethalál között vannak.

* **Fassie Sándor ügye.** Fassie Sándor rendőrbiztos ellen Bordé Ferencz városi tanácsos és Ragány János főszámvevő tudvalevőleg feljelentést tettek, hogy Fassie, mint vásárbiró az állatvásárban a járlatokért a megállapitott dijnál magasabb összegeket szedette. A feljelentés folytán Fassie Sándort állásától felfüggesztették s meginditották ellene a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot és annak eszközlésével Komlóssy József tb. főjegyzőt bizták meg, aki mintegy 25 tanut hallgatott ki s már befejezte a vizsgálatot. Sal Ferencz polgármester az összes iratokat kiadta inditványtétel végett Dus László főügyésznek.

* **Irószerek az árvaház javára.** A városi munkálatok és szükségletek szállitásának biztositására kiküldött árverelő köldöttség a város részére szükséges irodaszerekre nézve akként

határozott, hogy az elsö pályázatnál beadott különféle irószerek közül mintát választ ki s arra hirdet uj pályázatot. A küldöttség tegnap kiválasztotta a mintákat, a többi irószereket pedig a városi árvaház részére ajánlották fel a korábbi pályázók.Az uj pályázatot a kiválasztott minták alapján, közelebb kiirják.

* **A jogászság kegyelete.** A nagyváradi jogakadémia ifjusága az idén is lerójja kegyeletét halottai iránt, a szokásos gyászbeszédek tartásával. Beszédet tartanak: Breitner Imre I. é. Szigligeti szülőházánál. Sarkady Imre III. é. Hoványi Lajosnál, Bige Sándor III. é. Mütter Ferencz joghallgató felett, Gyenge Béla IV. é. Rulikovszky Kázmér felett, Tátray Kálmán IV. Nagy Sándor szülőházánál. Thury László I. é. Nyiri Lajos joghallgató felett, Kolb Árpád III. Jelinek István joghallgató felett és Moldoványi Gyula II. é. dr. Személy Kálmán felett.

* **Tizkoronás bankjegyek.** Az osztrák képviselőházban Menger képviselő felemlitette, hogy a forgalomban nagyon érzik a bevont ötforintos államjegyek hiányát. Erre Bilinsky pénzügyminiszter azon megnyugtató választ adta, hogy a két kormány közt már megállapodás jött létre az iránt, miszerint a jegybanknál 80—90 millió forint értékü aranyat oly czélból deponálnak, hogy ennek fejében a bank tizkoronás bankjegyeket bocsásson ki.

* **Uj anyakönyvvezetők Biharmegyében.** A belügyminiszter Peley Józsefet Pocsajba Csiumpe Tivadart Robogányba anyakönyvvezető Holbák Tódort pedig a kuraczeli anyakönyvvezető-hivatalhoz helyettes anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

* **Megyebizottsági tag választàs.** Nagy-Harsány községben a napokban töltötték be a Bölöny Sándor elhunytával megüresedett megyebizottsági tagságot. Ertsey Kálmán szolgabiró elnöklete alatt folyt le a választás; beadtak összesen 104 szavazatot. Ebből kapott Dávid Gyula 48 szavazatot, Kövér Dezső 8-at és Nagy József 47 szavazatot és igy Dávid Gyula nagyharsányi ev. ref. lelkész választatott meg megyebizottsági taggá.

* **Osztrák magyar zarándokok háza Jeruzsálemben.** Harminczhárom éve mult már, hogy a szent családhoz czimzett jeruzsálemi osztrák-magyar zarándokházat átadták hivatásának. A zarándokok száma, a kik ott hajlékot nyertek, a zarándokház megalapitásától mostanáig, meghaladja az 5518-at. Az ellátási napok száma 62.236. A zarándokok között képviselve volt a legalacsonyabb sorsuaktól kezdve a legmagasabbig a társadalom minden köre. Nagy részben osztrák-magyar alattvalók voltak, de majdnem minden európai államból megfordultak ott Jeruzsálemi zarándokok. — 1869-ben a király is meglátogatta a zarándokok-házát s ez alkalommal értékes egyházi ajándékokkal tette még emlékezetesebbé ezt a látogatást. A zarándokok nyolcz napi ingyenes ellátást kapnak a zarándok házban, de ha ott tartózkodásukat meg akarják hosszabbitani, tartoznak naponta öt frankkal hozzájárulni a háztartáshoz.

* **Uj àllampolgàr.** Stern Károly vasuti pályafelvigyázó, akit csak nem rég vett fel a belügyminiszter a magyarállam kötelékébe, Sal Ferencz polgármester előtt tegnap reggel letette a magyar honpolgári esküt.

* **Az orth. izr. hitközség adóssàga.** A m. kir. belügyminiszter leiratot intézett Nagy-Várad város hatóságához, a melyben tudatja, hogy a nagyváradi orth. izr. hitközség az országos izraelita iskolai alapból ez ideig felvett 80000 frt kölcsön után az 1896. évi julius hóig nem fizette a kamatokat. Utasitja a várost a miniszter, hogy hivja fel a hitközséget, miszerint az 1896. évi julius hóig járó kamatot a felszólitástól számitott 8 nap alatt a törvényes következmények terhe alatt fizesse le.

* **Utasitás a rabbiknak a választásra.** A félhivatalos »Bud. Tud.« közli a következő »helyreigazitó« czáfolatot: »Az utóbbi időben egyes választó kerületekbe levelek küldetnek a melyekben valami Hartstein Lajos nevü egyén utasitásokat ád, különösen rabbiknak arra nézve, hogy ezek és hiveik kire szavazzanak és kire ne szavazzanak. Az illető levéliró mindig az orth. központi iroda nevében intézi a jelzett felhivásokat és utasitásokat az egyes választókhoz. Illetékes helyről nyert információ alapján kijelenthejük, hogy Hartstein sem nem tagja, sem nem alkalmazottja az orthodox központi irodának és hogy ezen iroda nevében utasitásokat adni nincs jogositva.« — Talán a rabbik is tiltakozni fognak.

* **A romàn konferencia betiltása.** A »Tribuna«-ban a következőket olvassuk; »Az október 24-ére összehivott nemzeti konferenciát, a városi elöljáróság betiltotta. Déltájban Drotleff polgármester hivatalos uton tudtul adta Ratiu János dr.-nak, hogy »a betiltás okai a régiek. Ezen tettet avval okolják, hogy a nemzetiségek szerinti csoportosulás nem engedhető meg az országban; másrészt pedig mivel azon körülmény. hogy a választók bizalmi férfiai és nem maguk a választók vannak összehiva, — a választási törvénynyel ellenkezik — A polgármester máskülönben megjegyzi hogy Ratiu János dr.-nak jogában áll, ezen rendelet ellen nyolcz napon belül fellebbezni. Mi pedig azt hisszük, hogy a román nép mai állapotában nyugodhatik meg csupán egy fellebbezés beterjesztésével, a mely aztán határozatlan időre a magyar miniszter irodájában maradjon, hanem itten határozottan és széles uton kell müködni, hogy megéreztessük a kormánynyal, miszerint nem tágitunk oly könnyen és nem engedjük meg azt, hogy oly könnyü szerrel megfosszanak a legszentebb polgári és nemzeti jogainktól.« — »Tiltakozzunk minden uton.«

* **Bánffy titkolózik.** A kormánypárt végrehajtó-bizottsága a minapi minisztertanács rendeletére tegnapelőtt ülést tartott. Persze a félhivatalos hirnökök nem mondják meg, hogy ott mit határoztak, mert a mint halljuk Bánffy kurdvezér elnökölt s rettenetesen szigoruan megtiltotta a tagoknak, hogy valamit kiszivárogtassanak a külvilágba, nehogy a gonosz és kiirtandó ellenzék megtudja a főhaditanács határozatait. Mi és velünk az ország tisztában vagyunk a dologgal.

* **A temetők rendezése.** A nagyváradi temetők rendezésének ügye már két év óta huzódik s a miniszter is már többször megsürgette. A dolog azonban nem olyan könnyü mert különféle kérdések együttes megoldása szükséges, mielőtt bele menne a város a temetők rendezésébe. A főmérnök már elkészitette a Rulikovszky-temetőből létesitendő köztemető tervét, s benyujtotta a tanácshoz. Ez a temető a Körözs egész balparti részén levő városrészek köztemetője lenne, természetesen vallásfelekezetek szerint parczellázva. A városi tanács az egész rendezési ügyet, a főmérnök terveivel együtt, véleményes jelentéstétel végett kiadta a szépészeti és közlekedési szakbizottságnak.

* **A mezőgazdasági cselédtörvény tervezetét,** melyet a kormány javaslattétel végett az országos magyar gazdasági egyesülethez küldött, az egyesület közgazdasági szakosztálya, a legközelebbi hetekben tárgyalja. Eddig a megkérdezett vidéki gazdasági egyesületek közül hét küldötte be a módositási javaslatát, de rövid idő alatt valamennyitől beérkezik a törvényjavaslat tervezetéről szóló irásos vélemény.

* **Uj gimnázium Szabadkán.** Szabadka városhoz leirat érkezett a miniszteriumtól, mely jóváhagyja Raichl Ferencz épitész pályanyertes tervét az uj gymnáziumra. A városi tanács már utasitotta a mérnöki hivatalt a részletes tervek kidolgozására. Valószinü, hogy az uj gimnáziumot már a jövő tanév kezdetén megnyitják.

* **Legujabb Crispi-botrány.** Mint Rómából táviratozzák, Crispi nevét ujabb botránynyal hozzák kapcsolatba. A »Gizetta Piemontese«, a »Secolo« és más lapok azt állitják, hogy Martinez, az elfogott millliós tolvaj, Palermo város pénztárosa, egy évvel ezelőtt háromezer frankért vette meg Crispitől a koronarend lovagkeresztjét.

* **Vagyok olyan legény mint te.** Két legény idogált egyik ujvárosi korcsmában. Egyik sem szólt, sokkal komolyabb ügy hozta őket ide, semhogy holmi kicsinyes ügyekkel bibelődjenek, Mind a két legény egy leányba volt fülig szerelmes, mégpedig egy szobaleányba, ki csapodárabb volt, mint bárki is e világon. Az egyik legény a bor mellett felszólitotta a másikat, hogy mondjon le a ragyogó csillagról. De a másik bizony nem akart olyan könnyen lemondani földi üdvösségéről s az első legénynek ugy megtapogatta a fejét, hogy csak ugy dagadt utána. Persze be vitték a rendőrséghez a verekedőt, a másik meg elvánszorgott a »Csillagához«, hát helyette egy hütlen kigyót talált, egy harmadik legény társaságában. Felorditott mint egy sértett oroszlán és egyenesen a rendőrséghez ment rimánkodni, hogy bocsássák ki társát. Este aztán megint együtt ittak s beismerték, hogy bizony egyformán vak legények biz ők.

* **Adók s illetékek bejegyzése.** A folyó 1896. évre kivetett, érvényesitéssel ellátott s annak idején 8 napi közszemlére kitett összes adónemek, továbbá a vizhasználati dij a főkönyvekbe előirattak, miből folyólag értesittetik a város adózó közönsége, hogy azoknak az adókönyvecskékbe bejegyzése a városi adóhivatal 16. számu szobájába mai napon megkezdetett. Minthogy pedig az utolsó évnegyedi adó befizetésének határideje november 15-ike, nehogy az akkor adójuk beiratása eszközöltetése végett tömegesen jelentkező felek huzamos várakozásnak, a könyvelést teljesitő tisztviselők pedig munkahalmaz miatt tulterheltetésnek legyenek kitéve, annálfogva: felhivatnak az összes adózók, miszerint saját kényelmük szempontjából évi adójuknak adókönyvecskéjükbe leendő bejegyeztetését a mai naptól kezdődőleg a délelőtti órákban eszközöltessék, hogy annak ntána a november 15-én esedékessé válandó évnegyedi adójukat a már kész adóbárczával minden további utánjárás nélkül egyenesen a városi adóhivatal pénztárába fizethessék. Városi adóhivatal 1896. évi október hó 17-én. Bordé Ferencz, adóügyi tanácsos.

* **Megvadult lovak.** Tegnap délután Országut-utczán, G. J. kétfogatu kocsiját a lovak elragadták. Egy fiatal embert el is ütöttek, szerencsére azonban sulyosabb sérüléseket nem szenvedett. A lovakat csak kálvária-utcza végén sikerült megfékezni.

* **Rendőri hirek.** *Talált tajtékpipa.* Valaki legjobb barátját, egy értékes tajték pipáját vesztette el. Azonban a becsületes megtaláló, tudván, hogy mennyire nélkülözhetetlen egy dohányos emberre nézve, a megszokott pipája, átadta a rendőrségnek, hol a megkeseritett tulajdonos kellő igazolás mellett átveheti, a magános óráiban bizonyára jó barátot képező pipáját. — *Lopás.* Hármas utczán Katz Lajos kárára, több mint huszonöt forint ára ruhát elloptak, ismeretlen tettesek. A károsult jelentést tett a rendőrségnél s most kutatják, hogy kinek lehetett gyermek ruhákra szüksége. — *Eltévedt leányka.* Kun Mariska, 10 éves szőke haju és kékszemü leányka, még csütörtökön eltévedt s azóta nem tudják hol tartózkodik. Aki tud felőlle valamit, sziveskedjen jelentést tenni a rendőrségi hivatalnál.

---

x **A hölgyközönségnek** ajánlja Neumann J. kalapgyárát, (Bpest, IV. kigyó-utcza 6. sz.) hol a legujabb és legszebb őszi és téli kalapok a legnagyobb választékban jutányosan kaphatók.

x **Nagy lyoni selyem occasio.** *50000 méter legujabb selyem* érkezett á 0.65—1.25 forintig *Weiner Mátyás* divatáru-házába (Budapest, Andrássy-út 3.) Minták ingyen és bérmentve.)

x **Mai számunkhoz** mellékelve veszik t. olvasóink Márkusz József helybeli törekvő kereskedő árjegyzékét, melyet annál is inkább és különösen ajánlunk szives figyelmébe, mivel üzlete ujonnan lett berendezve és igy csakis a legujabb divatu női- és leány-felöltők kaphatók, ugy szintén női-és férfi- divat-czikkekből nagy raktárt tart, mely bármely helybeli vagy fővárosi áruházzal kiállja a versenyt és árai a lehető legszolidabbak.

x **Őszi idényre** legujabb angol és franczia divatczikkek, ugy szintén férfi és gyermek, ingek, harisnyák, zsebkendők, nyakkendők, férfi, és női keztyük legnagyobb választékban kaphatók Roth M. utóda kalap és férfidivat üzletében, ugyanottan eredeti karlsbardi czipők kaphatók. 9—10

Ő Felségének müvásárlásai az ezredéves kiállitáson.

A magyar képzőmüvészetnek és müvészi iparnak legfényesebb sikere az ezredéves országos állitáson az a kitüntető pártolás, melyben ő felsége részesitette most elhatározott legmagasabb vásáriásaival. Képeket és szobrokat a király eddig is vásárolt évenként az országos magyar képző-müvészeti társulat nagy tárlataiból.

A magyar müvészi ipar haladásának biztató jele, hogy az idén először terjedt ki a királyi vásárlás annak nehány kiváló termékére is. Buzditásul fog ez szolgálni különösen annak az érdemes törekvésnek további ápolására, melylyel a még Trefort által alapitott magyar iparmüvészeti társulat a millenniumra pályadijak kiosztása mellett jeles müvészektől eredeti és főleg magyar stylü tervrajzok alapján a hazai iparosokat nemes izlésü disztárgyak készitésére serkentette.

Ő Felsége vásárlásairól ma vette Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter legfelsőbb helyről az értesitést, mely szerint a megvásarolt müvek a következők:

I. Az ezredéves kiállitás középmüvészeti csoportjából: Mihalik Dánieltől »Bükkfasor« olajfestmény, (745. katalogus szám), Karvaly Mórtól »Huszárok« olajfestmény (855. katalogus szám), Nadler Róberttől »Terefere a mosásnál« (6713. kathologus szám), Telepy Károlytól »A poprádi tó« (620. kathologus szám), Polgár Gézától »Kaszárnya áristom« (763. katalogus szám), Toltsch Edétől »Bornemíssza« szobormü (1202.)

II. Iparmüvészeti tárgyak: Hibian Sándortól (tervezte Giergl) üvegserleg zománczdiszszel aranyozással és kókuszdió szelencze (tervezte Háry Gyula) sodrony zománcz diszitéssel, Holló Barnabástól »Lesben álló betyár« lovas bronzalak, Herpka Károlytól két vas gyertyatartó (tervezte Uhl Sándor), Nagy Józseftől tölgyfa szekrény magyar stylü beégetéssel és vasalással (tervezte Faragó), Kukácsevicstől faragott diófaszekrény (tervezte Hirschler), Zsolnay-gyártól egy darab eozin tál, 4 darab eozin váza és egy nagy majolika tál, Junfer Gyulától két kandaláber többkaru, kovácsolt vasból, Márton L. és fiától Pozsonyban, rokokó függő csillár kovácsolt vasból, Bachruchtól fedeles ékszertartó vert ezüstből aranyozva, Herpka Károlytól (Jamnitzer müve után) ezüst serleg aranyozva préselt és czizelált, a Herenei porczellángyártói rokokó asztal, watteau-stylü képekkel diszitve, Link Istvántól ezüst tál »Adonis halála« vert ezüstből, Breitner testvérektől serleg trébelt munka, Bachruchtól kancsó »Korvin Mátyás«, Roger Adolftól feszület, zománczozva, kövekkel; Pick Edétől kovácsolt asztalka szamovárral és hat pohárral.

Kortes világ.

A b.—i kerületben két kormánypárti képviselőjelölt lépett föl; szépen föl is osztották egymás közt a községeket, melyekben szóval és egyébbel kapaczitálni akarták a választópolgárokat. Az egyik a kerületnek innenső végén kezdte meg a körutját, a másik a tulsó végén.

Nagyon szerették egymást megtréfálni.

Az egyiknek B.-ban, hol a másik épp beszédét tartotta, volt egy ügyes kortese. Ez az utóbbinak beszéde közben levelet küldetett a szónokló jelöltnek és küldöncze által a körülállókkal tudatja, hogy azt Bánffy miniszterelnök expressz küldte a szónoknak.

Az emelvény mellett álló, emlitett kortes átveszi a levelet és alighogy a jelölt befejezte mondókáját, átnyujtotta neki, harsány hangon kiáltva »It van egy expressz levél a miniszterelnök ő exczellenciájától nagyságod czimére.«

A jelölt elpirult örömében és még nagyobb önelégültséggel bontotta föl a levelet.

A hallgatóság elkezdett kiabálni; Olvassa föl a levelet. Halljuk, mit ir Bánffy?!

A jelölt elhalványult, majd nagyokat nyögött.

A kiáltások egyre hangosabbak lettek, de a levél fölolvasása elmaradt, mert tiszta papirosnál egyéb nem volt a boritékban.

A jelölt végre annyira mégis magához térr zavarában, hogy meghivta korteseit ebédre; de ott sem szólt egy kukkot sem a levél tartalmáról.

Addig az ellenjelölt kortese elhiresztelte a népes községben, hogy Bánffy visszalépésre szólitotta föl az imén, szónokolt jelöltet a másik javára; ez az oka, hogy nem is szól a levélben foglaltakról.

Csakhamar annyira elterjedt ennek a hire, hogy nemsokára bevonták a zászlókat és az ellenjelölt lobogóit tüzték ki.

*

— Hogy vagy barátom?

— Köszönöm, jól.

— Hallom, hogy fiad képviselőjelöltnek lépett föl; hol van s mit csinál?

— Az u-i kerületben van és adósságot csinál.

*

Két képviselőjelölt beszélget egymással:

— Hogyan készitik elö nálatok a választásokot és a választókat? kérdi az egyik.

— A választások ugy készitik elö, mint máshol; a választókat pedig nem is kell előkésziteni: azokat mi már készen veszszük.

*

— Melyik képviselőjelöltre fogsz szavazni a kettő közül; a régire vagy az ujra.

— Inkább a régire. Az sem tett ugyan semmit, de legalább többet igért.

*

A Pistike kérdi:

— Papa, itt olvasom a képviselő jelöltek névsorát! Mit jelent az némely név után, hogy »Krmp«. (Kormánypárt)?

A papa:

— Hát fiam ez azt jelenti, hogy »korrumpált«, vagy is — romlott!

Pistika (bámulva):

— De hiszen akkor minden második jelölt ... korrumpált?

— Hátha ugy is van az édes fiam, — zárja a vitát az apa . . .

Születési és halálozási statisztika.

(Okt. 18-tól, okt. 25-ig.)

Legutolsó kimutatásunk óta a nagyváradi állami anyakönyvvezetési hivatalhoz a következő születési és halálozási esetek lettek bejelentve:

Született tizenkét fiu és 17 leány, összesen **29**.

Meghalt hat férfi és hét nő, összesen **14**.

Ezek szerint tehát legutólsó kimutatásunk óta, vagyis az elmult héten **9** emberrel szaporodtunk Nagyváradon.

Az ez idő alatt elhaltak névsora a következő:

Papp Imre, Móricz Ferenczné, Havassy Alajos, Tárnok Margit, Stein Ignácz, Kovács Józsefné, Bauer Miklósné, Oláh Kálmán, Oláh Miklósné, Weiszberger Jolán, Fazekas Margit, Sór Ábrahámné, Sós János, özv. Hamza Mihályné, Schvartz Géza, Csorba Jánosné, Steinberger Józsefné, Cserne Mária, Máriási Vilma és özv. Serly Ödönné szül. Winterhalter Mária.

IRODALOM

— **Katholikus szertartásu temetési zsebkönyvem** II. kiadása elhagyta a sajtót. E müvem a főtisztelendő papság, kántor-tanitók, hivek, iskolás gyermekek és a dalárdisták számára van szánva. Czélja: zsebbetehető, olcsó ment a sok fölösleges énektől. Kiadása püspökileg engedélyezve van, 1433. sz. alatt. Ára 26 kr. Minden 5 után A ingyen példánynyal szolgálok. Iskolás gyermekeknek és népnek tömeges megrendelésnél 10 krért adom. Utánvéttellel nem küldöm. Ajánlatos behozni az iskolába és a nép, gyermek együtt énekel a kántorral, mi néki könnyebbségére válik. Nagyvárad, 1896. október 23. Nagy Béla kir tanf. tollnok.

EGYESÜLETEK.

A régész egyesület ülése. A biharmegyei régészeti és történelmi társulat ma, október 25-én délelőtt 11 órakor, a vármegyeház kistermében gyülést tart. Ez alkalommal a Schlauch-térre néző kőkerités lebontása, a könyvtár használatának módozatai és folyó ügyek kerülnek tárgyalásra.

TANÜGY.

A tanitók országos bizottsága, melyet az V. egyetemes tanitó-gyülés az ügyek továbbvitelével bizott meg, a napokban igen látogatott előértekezletet tartott és abban állapodott meg, hogy az 1890. é. választások alapján alakul meg. Ekként az elnöki széket Lakits Vendel foglalta el. Az értekezlet megállapodott abban, hogy az országos bizottságot nov. 2-ára hivja össze s ezen az ülésen, melyen a vidéki tanitóknak minél számosabban kellene megjelenni, bemujatják a miniszteriumhoz felterjesztendő alapszabályokat, továbbá az egyetemes tanitógyülés határozta memorandumokat. Péterfly Sándor meleg szavakban mondott köszönetet Vlassics miniszternek, a miért az országos bizottságot is megtisztelte azzal, hogy két tagját, Lakits Vendelt és Bokor Józsefet az országok közoktatási tanács előadó tanácsosaivá nevezte ki.

SPORT.

Zárólövészet. A polgári lövészegylet a mai napon — október 25-én — tartja ez évi zárólövészetét.

A lövészet kezdetét veszi reggeli 9 órakor — két órai ebéd szünet közzel — tart alkonyatig.

A rendes lövészeteken kitüzött arany és ezüst pénzdijakon kivül még mintegy 12 tisztelet dij van, mély- és körlövésekre felajánlva.

Délben 12 órakor társas ebéd a Sport pavillon termében.

Kellemetlen idő esetében a legközelebbi vasárnapon lesz a lövészet megtartva.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki végtàrgyalások. A nagyváradi kir. törvényszék büntetőügyi osztálya, holnap, október 27-én nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Zsarolás vétségével vádolt Keserü András bünügye.

Idegen ingó vagyon szándékos rongálásának vétségével vádolt Thoma János bünügye.

Szándékos emberülés büntettével vádolt G. Virág Sándor és társai bünügye.

Lopás büntettével vádolt Lingár Iván és társai bünügye,

Az ülésen Millye Gyula elnököl. Jegyző: Marosi Endre.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irta:

GÉRARD E. D. 22

— Az egész második hadosztály elvonult állomásáról, hogy részt vegyen a magyarok szabadságharczában! kiáltott föl lelkesülten Viczia.

— Gyönyörü őszi reggel volt. Már kora hajnalban fölébresztett a huszárok tombolása. Én egy fa mögül néztem elvonulásukat. Daloltak, ujjongtak. És amikor az utolsó kardnak csillámlása eltűnt, az utolsó lódobogás hangja

is elhallgatott, az utolsó csákónak forgója elveszett a szemhatáron — akkor megfordultam, Viczia kisasszony, és sirtam, mint egy gyermek — Ne feledje, hogy nagyon fiatal voltam, tizenhét éves, a legfiatalabb hadnagy az ezredben. Kérem, ne nevessen ki.

Viczia nem is nevetett; ellenkezőleg, nagy kedve lett volna, sirásra fakadni.

Kázmér oly tökéletes őszinteséggel és egyszerüséggel adta elő az eseményt, hogy teljességgel nem lehetett őt azzal gyanusitani, mintha hőssé akarná magát kiadni. Tényleg első izben beszélte el ezt az élményét idegennek.

— Ugy-e, helyesen cselekedtem, midőn visszamaradtam a többiektől? kérdé a lánytól.

Ez önkéntelenül odanyujtá neki a kezét és Kázmér a magáéval átfogta azt.

— És ha az lengyel ezred lett volna? kérdé Viczia némi mosolylyal.

— Akkor talán még jobban sirtam volna; válaszolt Kázmér meghatottan.

És éppen oly önkéntelenül, mint a leány odanyujtotta neki a kezét, ajkához emelte és megcsókolta.

Ebben a pillanatban kinyilt az ajtó és Bogdanovits feje jelent meg rajta.

— Én rossz házi gazda vagyok, Bielinszki de odakünn majd darabokra tépnek. Remélem, Viczia jobban teljesiti föladatát, mint jómagam. Ah! Igen, azt hiszem, hogy sokkal jobban, semmint remélhettem.

Pajzánul elnevette magát az öreg ur.

— Bocsásson meg, ha még vagy öt perczig elmaradok; tette azután hozzá.

Megérkezett az uj guáno s be kell takarittatnom.

És anélkül, hogy bevárta volna a választ, kiosont a küszöbről.

Viczia hirtelen visszavonta a kezét és észrevehetőleg fölemelte a fejét. A titkos gúnymosoly pislogása atyja szemében ismét fölébresztette büszkeségét.

Mivel is tudná igazolni — igy töprengett magában, hogy ugy viselte magát eme férfiu iránt aki voltaképpen teljesen idegen, mintha az régi jó barátja volna? Mintha csak hallgatni tiltakozi akart volna a bizalmaskodás ellen, a zsebébe dugta a megcsókolt kezet, és kihúzott onnan egy pár sárga glacé-keztyűt. Ha a keztyű nem is volt ujdonatuj tiszta, mégis halyos védelmül szolgálhatott egy idegennel szemben.

— Bocsásson meg; szólalt meg Kázmér, Ön egy hölgyre emlékeztet, akivel nem régen találkoztam.

— Valóban? kérdé Viczia erőltetett hideg hangon és lassan fölhúzta a keztyüt. Ugyancsak fáradozott rajta, hogy megint ahhoz a jégcsaphoz hasonlitson, amilyenek azelőtt mutatkozott.

— Igenis, egy hölgygyel, aki éppen ilyen keztyűt viselt — de azt hiszem a haja valamivel világosabb volt.

— Lehet!

Mily kemény és barátságtalan hangon mondta ezt az a leány.

— De hát önnek nincsen nővére.

Kázmér e pár szót oly hangon ejté ki, mintha még mindig remélné, hogy egyszer mégis csak megjelenik az elrejtett nővér, kit a cseléd ott azon a hegyen Xeniának nevezett.

Viczia egy pillanatig késlekedett a válaszszal. Meggyőződött róla, hogy Kázmér volt az a huszártiszt, aki őt Xeniával együtt a hóförgetegben fölvnzette a hegyre. A leány jól tudta, hogy egyetlen egy szóval megfejthetné neki a rejtélyt s kielégithetné érdeklődését.

De nem ejté ki ezt a szót.

Valami, olyan különös érzés zárta le ajkát, melyről magának sem tudott számott adni. Mégis tudta, hogy ezzel félrevezeti a huszártisztet, aki oly feltünő módon kérdezősködik egy másik leány után.

— Nincs; nekem nincs nővérem; válaszolt végre Viczia.

Az igazat mondta, mégis alig észrevehetőn elpirult tőle.

Azután zavarában, melyet mesterileg tudott leplezni, körülnézett valami más beszéd tárgy után, hogy ama kérdés ismétlése elől kitérjen. Szeme egy fonnyadt virágcsokorra esett.

— Szereti a virágot? kérdezte Kázmértól.

Kázmér bizony nem vetett ügyet a virágra és ki is mondta himezés hámozás nélkül.

A gyors átmenet és előbb a fürkésző szemle a szobában mégis feltünt neki. Talán elöszeretettel viseltetik a virágok iránt. Határozottan, vagyis inkább csak egy virágfaj a kaméliák iránt.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A kir. udvarból.

Budapest, október 24. (Saját tud. táv.) Király ő Felsége Gödöllőről ide érkezett; október hó 29-én a királyi család Mária Dorottya főherczegnő és orleáns-i Fülöp herczeg esküvőjére Bécsbe utazik, mely november hó ötödikén Schönbrunnban tartatik, de már 4-dikén kezdetüket veszik az udvari ünnepségek.

Mária Dorottya fhgnő násza.

Budapest, október 24. (Saját tud. táv.) Gr. Goluchowsky közös külügyminiszter, hogy király ő Felségének Mária Dorottya főherczegnő renunciácziója és esküvője tárgyában jelentést tegyen.

A király Angliában.

Bécs, október 24. Saját tud. távirata.) Hire járt, hogy ő Felsége november hó derekán Londonba utazik; most azonban hiteles forrásból megczáfolják ezt a hirt azzal a hozzáadással, hogy ő Felségének nem is volt szándékában Angliába utazni.

Oláh küldöttség Bánffynál.

Budapest, október 24. (Saját tudósit. táv.) Szilágy-Somlyóból, báró Bánffy, miniszterelnök választókerületéből ma reggel a nyugati pályaudvarba küldöttség érkezett; lehettek mintegy kétszázan. A nyugati pályaudvarból a kétszáz részeg oláh a Váczi-körutón végig setreáskálta (éljenezte) Bánffy jelöltjüket. Bánffy hozatta föl őket és pálinkáztatta. Nagy a megbotránkozás.

Olasz trónörökös násza.

Róma, okt. 24. (Saj. tud. távirata.) Ma volt az olasz trónörökös esküvője Heléna, montenegrói herczegnővel. Előbb a Kvirinálban megtörtént az egyházi kötés, utána pedig az udvar a montenegrói vendégekkel a templomba hajtatott, hol a barii főprior megeskette a mátkapárt. A templom előtt, többnyire nem rómaiakból egybegyült közönség nagy ovácziókkal fogadta és kisérte a násznépet.

Bécsokt. okt. 24. (Saj. tudósitónk táv.) Guluchovszky külügyminiszter személyesen megjelent Nigra itteni olasz nagykövetnél gratulálva, nápolyi herczeg esküvője alkalmából.

Ujabb osztrák csapatok a magyar választásokhoz.

Bécs, okt. 24. (Saját tud. táv.) Stockeranból ma a tizennegyedik dragonyos ezred harmadik eskadronját Budapest felé vasuton utanak inditották. Rendeltetésük a választásoknál közremüködni.

A görög király Bécsben.

Bécs, okt. 24. (Saját tud. táv.) György görög király Párisból az oriens-expressz vonata ma ide érkezett; a görög szövetség a nyugati pályaudvaron várta. Gróf Goluchovszky Agenor közös külügyminiszter a délelőtt folyamában tisztelgett a görög királynál.

Pulszky Károly büntügye.

Budapest, október 24. (Saját tudósit. táv.) Pulszky Károlyt ma ismét kihallgatta a vizsgálóbiró. A Vaskovics-féle vizgyógyintézetből felesége és az igazgató orvos kiséretében megjelent ott. Az ügyészség legközelebb vádinditványát megteszi.

A Berzeviczy-Kacziány párbaj.

Budapest, okt. 24. (Saját tud. táv.) Ismeretes ez a párbajügy, melyet Berzeviczy Albert, a volt képviselőházi alelnök vivott Kacziány Géza fővárosi tanárral, aki a »Hazánk« egyik számában »Sipilusz és streber« czim alatt erősen megtámadta Berzeviczyt. Ma tárgyalta a tvszék ezt a párbajügyet. Mindkét fél kihallgatása után Szaffka Dénes dr. alügyész kérte megbüntetésüket, Kacziánynál sulyosbitó körülménynek tekintve, hogy a kibékülés utját elvágta. Kacziány hosszabb beszédben fejtegette, hogy társadalmi kényszer alatt állt, Berzeviczy egész röviden ugyanazt mondta. A bíróság Kacziányt hat napra, Berzeviczyt két napi államfogházra itélte.

KÖZGAZDASÁG.

A bankkérdés viszontagságai. A magyar és osztrák pénzügyminiszterek eddigi nyilatkozataiból azt következtették, hogy a bankkérdés immár teljesen megvan oldva; legujabban azonban a kérdéseknek egész sorozata merül föl, melyek kétségessé teszik a bankkérdésnek már legközelebb való megoldását. Igy például a két kormánynak egyforma befolyásáról, a két pénzügyminiszter felfogása lényegesen eltér; aztán a bank és a két kormány még nem tudott megegyezni arra nézve, hogy a kormánybiztosnak milyén hatásköre legyen; a bank tudni sem akar arról, hogy a kormánybiztosnak veto-joga legyen a főtanács határozotai ellenében, az is vitas kérdés még, hogy fogják-e tágitani a budapesti igazgatóságok hatáskörét.

Terménytőzsde.

Budapest, október 24.

Buzát ma jól kinálták, a vételkedv szintén igen jó volt.

Buza őszre, bácskai	7.67
» őszre, északi	7.72
» október-novemberre, bácskai	8.04
» okt.-nov.-re északi	8.06
Rozs őszre bácskai	6 91
Rozs őszre, északi	6.93
Tengeri, okt.-nov.-re, bácskai	4.31
» okt.-nov.-re, északi	4.32
Repcze október-novemberre, bácskai	0.00
» okt.-nov.-re, északi	0.00

Bécs, október 24.

Buza tiszai	8.15—8.45
» bánsági	7.90—8.35
» bácskai	7.75—8.25
» szokványáru őszre	8.28—8.30
Buza szokványáru tavaszra	8.39—8.41
Rozs tiszavidéki	7.10—7.25
» szokványáru őszre	7.22—7.25
» szokványáru tavaszra	7.38—7.40
Tengeri magyar	4.70—4.80
Zab, magyar kereskedelmi	6.20—6.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. okt. 24-én.

Magyar aranyjáradék 4%	121 35
Magyar koronajáradék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	122.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97 50
Italmérési jog megváltási kötvény	100 —
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97 50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.—
Osztrák járadék papirban	101.10
Osztrák járadék ezüstben	101.10
Osztrák járadék aranyban	121.75
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.—
Osztrák magyar bankrészvény	944.—
Magyar hitelbank részvény	405.—
Osztrák hitelintézeti részvény	868 30
Osztrák-magyar államvasuti részvény	863.75
20 frankos arany (Napoleondor)	9.50
Német birodalmi márka	58·82
London vista	119.85
Páris vista	47.50
20 márkás arany	11.75

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

(235) 4—0

Sürgős

a hölgyeknek!!

Legujabb

szőrme gallérok

kabátok, körköpenyek,

félárban

őszi gallérok

potom árban

a meleg időjárás miatt

NEMES MIHÁLY-nál

Lévay-ház, Körös-part, corso.

Haszonbérbe adó

birtok.

A nagyváradi latin szertartásu káptalan Biharmegye **Kis-Jenő községének határában** fekvő, kellő épületekkel ellátott **400 c. hold tagbirtoka az 1897. évi október 1-től kezdve 10 évre haszonbérbe kiadatik.**

Ajánlatok, a főtiszti hivatalban f. évi **november 30-ig nyujtandók be** hol a bérletre vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

223 3—3

Papp Imre,
főtiszt.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Tisztánkezelt

természetes

HEGYIBOROK!

Nagyobb, kedvező bevásárlásaim folytán ajánlok:

(240) 2—3

Kitünő asztali ó-bort, literjét **30** krért

100 liter 21 frt.

Magyarádi uj-bor, literje ***34*** kr.
Magyarádi ó-bor, literje ***38*** kr.
Magyarádi ó-bor I. literje ***46*** kr.
Ménesi veres bor, literje ***40*** kr.
1885. Ménesi veres, literje ***64*** kr.

Mindennemü üvegelt **csemege-, aszú-,** és **pezsgőborok,** a **legolcsóbb** árban.

Naponta friss csemege-szőlő.

Kosarak, gyümölcsszállitáshoz a **legolcsóbb** árban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Kiváló tisztelettel

Mertz Nándor,

Nagyváradon, N.-Körös-utcza, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés.

Cseresnye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresnyéből* 80.000 *darab, meggyből* 50.000 *darab.

Cseresnyefa-csemeték árai: a 160—200—240 czentiméter magas hajtással biró, gazdag gyökerü, életerős, 1—9 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) **20** krtól **40** krig.

Meggyfa-csemeték árai: az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, igen szép fejlődésü, életerős csemetek darabja (azok erőssége szerint) **20** krtól **50** krig.

Nagybani árak.

									100-ankint.
100	darab	40	krajczáros	csemete	1	vagy	több	fajban	38 forint.
250	»	40	»	»	1	»	»	»	36 »
500	»	40	»	»	1	»	»	»	34 »
1000	»	40	»	»	1	»	»	»	32 »
5000	»	40	»	»	1	»	»	»	30 »

230 1—3

A 4—5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 drb vételénél 45 frt. 500 drb vételénél 44 frt.

Igen nagy készlet van a következő cseresznye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresznye, Badacsonyi óriás, Ferencz császár ropogósa, Dönnissen sárga ropogósa, Hedelfingeni óriás, Dr. Entz feketéje, Schneider kései ropogósa, Coburgi korai fekete, Glocker óriása, Büttner kései ropogósa, Mezel ropogósa, Renerchen ropogósa, Heintze korai cseresznyéje, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Izsnódi füszeres, Jaboulay ropogósa, Hollandi hercegnő, Kanizsai fekete, Espere ropogósa stb. stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Kőrösi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Váltva érő, Oigniesi apátnő, stb. stb. stb.

A fenti cseresznye és meggyfajokon kivül adatnak ki **körte, alma, szilva, őszi** és **kajszin-baraczk, lasponya, birs-** és **eperfa-oltványok** ugy gazdasági mint tördére nevelt 1—2-3—4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemeték tisztán homok talajon nevekedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogamzási képességgel birnak, ezen felül hiteles fajuak, edzett természetüek, egészségesek, hosszu életüek és igen olcsók is. Adatik ki fentieken kivül 1—2—3—4 éves vadoncz is, körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, beszterczei szilva, duránczai szilva, Prunus Myroboiana, Saint Joulien, kökény, mandula, sárga baraczk, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, melyeknek árai erősség (vastagság szerint) **1000**-kint **5·85** frtról **19·80** frtra emelkednek.

Az **UNGHVÁRY LÁSZLÓ-féle czeglédi** gyümölcsfa-iskola ma már 140 hold terjedelmü. Van benne 1,100.000 nemes és 15,000.000 vadoncz csemete s igy az ma már, mint tisztán gyümölcsfa-iskola a föld kerekségén található ilynemü telepek közt az első helyen áll. Egyébként is nagyot haladt az **Unghváry László-féle czég** egy év alatt azáltal, hogy a telepet (száraz időre való számitással) ártézi kúttal látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való számitással vizlevezető árkokat létesit. (Ezen munkálatok tavaszig mind befejeztetnek). Kiültet ez év őszén és a következő év tavaszán 4000 darab anyafát. Tényleg megkezdte a diszbokrok és diszfák, valamint a rózsatenyésztést is. Boldogult **Bereczki Máténak** ugy a mező-kovácsházi, valamint kunágotai kisérleti telepe a czég tulajdonába ment át. A czég, mint életképes vállalat, **Kecskeméten** is létesit egy nagyobb szabásu, 449 holdas gyümölcsfa-iskolát, stb. stb. stb.

!! Tessék árjegyzéket kérni !! 230 2—3

5000 rózsafa eladó 5000

Szép diszfák, bokrok és disznövények,

nemkülönben igen szép, magról nevelt

fenyőfák

jutányos árban kaphatók 238 3—10

Nagyváradon, a Rhédey-kerti faiskolában.

Nagyobb vásárlásnál külön engedmény, árjegyzék kivánatra **bérmentve.**

5000 rózsafa eladó 5000

Túlhalmozott raktár miatt leszállitott árak.

Túlhalmozott raktár miatt leszállitott árak.

Főmagasságu *Dr. Schlauch Lőrincz* bibornok ur Ő Eminenciájának szállitója.

SZILÁDKY és TÁRSA

NAGYVÁRADON, BÉMER-TÉR, POYNAR-FÉLE HÁZ.

FÉRFI RUHÁK.

Midőn a gazdag választéku **angol** és **franczia** kelmékkel berendezett raktárunkat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemliteni, hogy

a külföld legujabb eredeti divatczikkei

nagy választékban nálunk kaphatók s — tekintettel a divat haladására — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erőkkel rendelkezünk.

Szövetek mérték szerinti eladása gyári árakon.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesitünk és mintákkal szolgálunk.

(214) 6—20 *Jutányos, határozott árak.*

Túlhalmozott raktár miatt leszállitott árak.

Túlhalmozott raktár miatt leszállitott árak.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve: *Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.*

Kitüntetve: *Deés 1879. — Budapest 1885.*

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherczeg és Klotild főherczegasszony ő császár és királyi fenségeinek udvari szállitója

BUDAPEST, IV. ker., Váczi-utcza 14-ik szám. — Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérneműek.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstrancziák, stáczióképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstranczia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

(242) 1—52

Műhimzés.

NÁDOR L. és TÁRSA

NAGYVÁRAD, ZÖLDFA-UTCZA

ajánlja az őszi és téli évadra a legujabb **vizhatlan gráczi Pichler-kalapokat.**

Legnagyobb raktár olasz, angol és PLESS-kalapokban.

Valódi prágai férfi- és női bőrkesztyük, angol kötött kesztyük.

Férfi- és fiu fehérnemüek, legujabb nyakkendők.

Illatszerek, pénz- és szivartárczák, esőernyők, sétabotok, valódi email ing- és kézelőgombok,

216 3—10

harisnyák és valódi Jäger-alsók

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árban kaphatók.

A legnagyobb czipő- és csizma-raktár.

Férfi-, női-, leány- és gyermek-czipők minden kivitelben a legjutányosabb árakban kaphatók.

Valódi orosz Bagaria **vizhatlan csizmák**

és legnagyobb raktár Galloschni és bőr Camaschnikban.

Csizma- és czipő-különlegességek mérték szerint a leggyorsabban kèszittetnek.

Üzletfelosztás miatt

A Szent-László téren, „FEKETE SAS“ szálloda épületében

a „PRÓFÉTA“ divatüzlet helyiségében

hatóságilag engedélyezett

Őszi és téli divatkelmék, barchettek, selymek,

Creton, batiszt, vásznak, asztalnemüek,

téli kendők.

VÉGELADÁS.

Szőnyegek,

függönyök, ágygarniturák és egyéb

különféle női és férfi-divatczikkek

rendkivül

leszállitott árak mellett

végkiárusitás alá kerülnek.

E kedvező és ritka alkalom kihasználására a t. vevőközönség b. figyelme felhivatik.

NEUMANN M.

FÉRFI- és GYERMEK RUHÁK
ARUHAZA
NAGYVÁRAD, KIS-HIDFŐ (LÉVAY-PALOTA).

Tiszteletteljesen tudatom a n. é. közönséggel, miszerint üzletemben

óriási vàlasztéku

bel- és **külföldi** szövetekből

mérték után

megrendelhető mindennemű ruhadarab u. m. **őszi** és **téli öltönyök, őszi felöltők, télikabátok, városi bundák, bekecs-kabátok, Ulsterek** és **Havelokok.**

A mérték utáni rendelmények **budapesti** vagy **bécsi** elsőrendü saját mühelyeimben a legutolsó **angol-** és **franczia** divat szerint készülnek és

legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Kivonat a kész ruhák árjegyzékéből őszi s tèli idèny 1896|97. évre:

Raktárak:

Arad,
Debreczen,
Nagyvárad,
N.-Becskerek,
Temesvár,
Pancsova,
Eszék,
Ujvidék,
Zára.

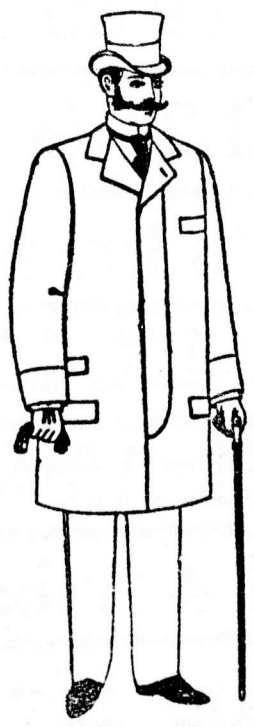

Felöltő cheviot-diagonal fekete v. kék **12** frt **50** kr.

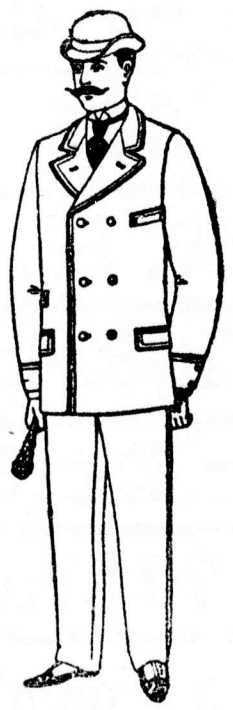

Saeco-öltöny Zsolnai Lodenból **16** frt.

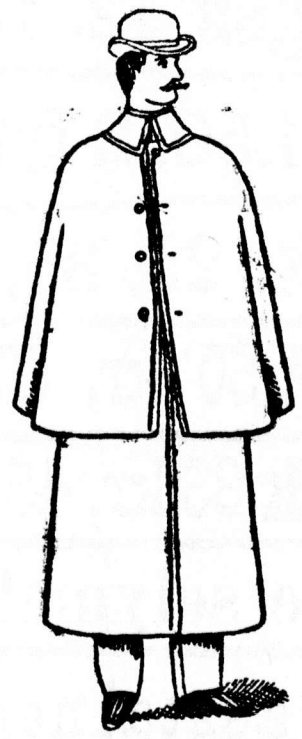

Havelock egész gallérral, vizmentes tiroli Lodenból **7—11** forint.

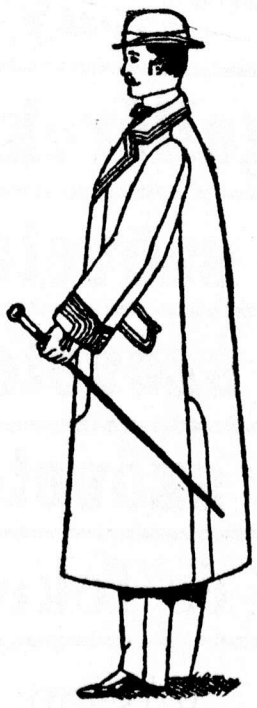

Télikabát Lasztig fekete bársonygallérral vagy anélkül. **16** frtól **20** frtig.

Raktárak:

Fiume,
Klagenfurt,
Laibach,
Nisch,
Sofia,
Trieszt,
Kragujevatz,
Sarajevo,
Zágráb.

(206) 4—10

Szabott ár!

234 5—10

NAGYVÁRAD
legnagyobb áruháza
Női felöltök és ruhaszövetekben
Flegman Ármin
Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején.

Rengeteg választék, verseny nélküli olcsó árak.

Jó téli kabátok 4.80, 6.50, 7.25, 8, 9 és 10 frt.

Modell kabátok 12 frt, 14 frt, 16 frt, 18 frt, 22 frt.

Szőrme gallérok 7.50, 9 frt, 12 frt, 25 frt, 36 frt.

Raad könnyegek 12, 15, 18, 22 és 30 frt.

Oszi gallérok 1.50, 2 frt, 3.25, 4.25 és 6.50.

Ruha szövetek 22, 35, 40, 55, 70 kr. méterje.

Angol szövetek 50 kr, 60 kr, 80 kr, 1.30, 1.80 mtrje.

Fekete szövetek 33 kr, 45 kr, 60 kr, 85 kr, 1 frttól 5 frtig.

Szines és fekete selymek 70 krtól 4 frtig mtrje.

Chiffon, vászon, asztalnemü, paplan, ágyteritők.

Függönyök, szőnyegek, disz- és bélésáruk

olcsóbban mint bárhol.

Mérték utáni ruhák vállalata.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.